

VENDIM
Nr. 42, datë 1.7.2025

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Ilir Toska	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, në datat 25.2.2025 dhe 23.6.2025 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 10 (S) 2024 të Regjistrat Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: Shoqëria “Studio Pustina” sh.p.k., përfaqësuar nga avokat Klodjan Skënderaj, me prokurë.

SUBJEKT I INTERESUAR:

Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, përfaqësuar nga prokurorja Enkeleda Millonai.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve datë 28.4.2023, të Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar; nr. 206, datë 1.6.2023, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 128, datë 15.9.2023, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2024-741 (26), datë 8.2.2024, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 17, 37 dhe 42 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6 dhe 8 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Ilir Toska, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të shoqërisë “Studio Pustina” sh.p.k. (*kërkuesja*), e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (*Prokuroria e Posaçme*), që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesja është person juridik i regjistruar në regjistrin tregtar në formën e shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, me seli në Tiranë dhe ushtron veprimtarinë e saj në fushën e konsulencës dhe shërbimeve financiare, ekonomike prej vitit 2011, me ortake të vetme dhe administratore shtetasen A.P.

2. Në muajin dhjetor 2020 Prokuroria e Posaçme ka regjistruar procedimin penal nr. 287/2020 për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, të parashikuar nga neni 287 i Kodit Penal (*KP*). Objekti i hetimit kishte të bënte me procesin e kthimit të pronës në favor të pesë familjeve ish-pronare, me procesin e privatizimit të pronës shtetërore

(të objekteve të ish-klubit sportiv “Partizani”), si dhe me procesin e ndryshimit të destinacionit dhe më pas edhe të zhvillimit të pronës, nën dyshimin se për këto procese janë dhënë dhe marrë përfitime monetare, paligjshmëria në origjinën e të cilave është fshehur nëpërmjet veprimeve financiare, transaksioneve të copëzuara ose në *cash*, duke u favorizuar në mënyrë të paligjshme shtetasit J.M., Xh.B. dhe F.B., të cilët, sikundër edhe shoqëria “H.” sh.p.k. e lidhur me ta, kanë realizuar në atë pronë ndërtimin e një blloku pallatesh.

3. Gjatë hetimeve paraprake ka rezultuar se zhvillimi i pronës është bërë nga shoqëria “H.” sh.p.k., e krijuar në vitin 2008, me ortak të vetëm dhe administrator shtetasin F.B. (përfitues i një prej familjeve ish-pronare), referuar dokumentacionit të saj, të sekuestruar në datën 24.1.2023, pranë Qendrës Kombëtare të Biznesit (QKB). Po sipas këtij dokumentacioni, shtetasit Xh.B. dhe J.M. (përfitues të një familjeje tjetër ish-pronare) janë bërë formalisht ortakë të shoqërisë në vitin 2018, me regjistrimin e kontratave për blerje kuotash, ndonëse ato datojnë në vitin 2014, ndërkohë që përgjatë kësaj periudhe shtetasi F.B. ka vijuar të sillet si ortak i vetëm dhe administrator i saj. Këtij të fundit, në datën 28.4.2023, ora 12:12, i janë marrë deklarime nga ka dalë e dhëna se dokumentacioni financiar i shoqërisë në lidhje me aktivitetin e ndërtimit në pronën objekt hetimi është mbajtur nga kërkuesja. Mbi dyshimin se në zyrën e saj mund të gjendeshin prova për gjendjen reale të ortakëve të shoqërisë “H.” sh.p.k., investimet e tyre dhe ndarjen e fitimit të vite, të kamufluar në funksion të pastrimit të produkteve të veprës penale, me vendimin e së njëjtës datë, mbështetur në nenet 208 e vijuese të Kodit të Procedurës Penale (KPP), prokurorët e çështjes kanë urdhëruar sekuestrimin në zyrën e kërkueses: i. të të gjitha dokumenteve që kishin lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k.; ii. të kompjuterit në të cilin mbaheshin të dhënat e kësaj shoqërie; iii) të çdo gjëje tjetër që vlerësohej me rëndësi për hetimin dhe që ofronte të dhëna për faktin objekt hetimi (*vendimi i sekuestrimit*). Për kryerjen e sekuestrimit janë ngarkuar tre oficerë të policisë gjyqësore (OPGJ), hetues financiarë të Byrosë Kombëtare të Hetimit, të cilët janë urdhëruar të njihnin personat e interesuar me vendimin, për të cilin lejohej ankim sipas ligjit.

4. Po në datën 28.4.2023 OPGJ-të janë paraqitur në zyrën e kërkueses dhe kanë zbatuar vendimin e sekuestrimit në prani të përfaqësueses së saj, administratores A.P. Në procesverbalin e sekuestrimit, krahas orës së përpilimit, 15:30, OPGJ-të kanë evidentuar se ai mbahej në bazë të neneve 300 dhe 301 të KPP-së, në zbatim të vendimit të prokurorëve dhe në vijim kanë përshkruar “*Sendet/dokumentet e gjetura (apo të dorëzuara) nga shtetasja A.P., pronare e vetme e subjektit tregtar “Studio Pustina” dhe konkretisht 4 pajisje kompjuterike (2 laptopë dhe 2 njësi qendrore) me të dhënat përkatëse të identifikimit, 407 dokumente shkresore (fatura tatimore, kontrata, akt-marrëveshje, raporte, mandatar-këtime, pasqyra financiare etj.) që lidhen me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe 4 dokumente shkresore të tjera (pasqyra financiare) që në dukje u përkisnin subjekteve të tjera juridike. Procesverbali është nënshkruar rregullisht pa vërejtje edhe nga përfaqësuesja e kërkueses dhe asaj i është dhënë një kopje e tij.*

5. Në datën 2.5.2023 përfaqësuesja A.P. e kërkueses është pyetur nga OPGJ-të në cilësinë e personit që ka dijeni për veprën penale, ndërsa ajo ka dhënë deklarime për lidhjen e saj dhe të “Studio Pustina” me shoqërinë “H.” sh.p.k., administratorin dhe ortakët e saj, si dhe për veprimet financiare të kryera për ata.

6. Ndërkohë, në datën 3.5.2023 kërkuesja ka paraqitur ankim në gjykatë kundër vendimit të sekuestrimit, duke kërkuar deklarinë e tij si të marrë në kundërshtim me nenin 208/a të KPP-së dhe kthimin e sistemeve kompjuterike të sekuestruara, si dhe konstatimin e veprimeve të OPGJ-ve si të kryera në shkelje të dispozitave të KPP-së për kontrollin e vendeve, për rrjedhojë në kundërshtim me nenin 37 të Kushtetutës dhe nenin 8 të KEDNJ-së.

7. Në datën 19.5.2023 Prokuroria e Posaçme, me arsyetimin se mbajtja e sekuestros nuk ishte e nevojshme, i ka kthyer kërkueses 1 nga pajisjet kompjuterike (laptop) të sekuestruara, duke vijuar mbajtjen nën sekuestro të 3 pajisjeve të tjera.

8. Për kërkesën ankimore të kërkueses, Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (GJKKO-ja e Shkallës së Parë), me vendimin nr. 206, datë 1.6.2023, ka vendosur rrëzimin e saj. Sipas asaj gjykate, referuar procesverbalit të sekuestrimit, OPGJ-të kanë vepruar në bazë të neneve 300 dhe 301 të KPP-së dhe kërkueses i janë sekuestruar dokumentet që

kishin lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k., si dhe kompjuteri në të cilin mbaheshin të dhënat e kësaj shoqërie, duke vlerësuar se sekuestrimi është kryer në përputhje me nenin 208 të KPP-së. Po sipas saj, ndërsa çështja ndodhej në fazën e hetimeve, është detyrim i prokurorit të kryejë një hetim të plotë dhe shterues dhe sendet e sekuestruara duhet të vazhdojnë të qëndrojnë në këtë gjendje deri në përfundimin e hetimeve. Kundër këtij vendimi ka paraqitur ankim kërkuesja.

9. Në vijim, në datën 7.6.2023 Prokuroria e Posaçme, me të njëjtin arsyetim për panevojshmërinë e mbajtjes së sekuestros, i ka kthyer kërkueses edhe 2 nga pajisjet e tjera kompjuterike (njësitë qendrore) të sekuestruara, duke vijuar mbajtjen nën sekuestro tashmë vetëm të njërës prej tyre.

10. Në lidhje me ankimin e kërkueses, Gjykata e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (*GJKKO-ja e Apelit*), me vendimin nr. 128 (87-2023-196), datë 15.9.2023, ka vendosur miratimin e vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë. Sipas asaj gjykate, masa e sekuestrimit provues e zbatuar në rastin konkret rregullohet nga neni 208 i KPP-së, i cili i jep të drejtë edhe prokurorit për të vendosur për sekuestrimin ose kufizimin e disponimit të lirë të sendeve dhe provave materiale kur kjo është e domosdoshme për vërtetimin e fakteve të caktuara të procedimit penal. Për nga qëllimi dhe “urgjenca” që paraqet, ky lloj sekuestrimi është kryesisht mjet i prokurorit, pasi ai drejton hetimet paraprake dhe njëh njëvojat e procedimit penal. Pajisjet e sekuestruara, ndërsa janë të pandërlidhura në një rrjet/sistem kompjuterik, në referim të nenit 1 të Konventës “Për krimin në fushën e kibernetikës” (*Konventa e Budapestit*), nuk janë sisteme kompjuterike në kuptim të nenit 208/a të KPP-së, por veçse mekanizma të automatizuar ose sende në kuptim të nenit 187 të KPP-së, të cilat me të dhënat apo gjurmët që mund të përmbajnë, shërbejnë si prova materiale. Për rrjedhojë, disponimi i prokurorëve për sekuestrimin e sendeve dhe dokumenteve është në përputhje me nenin 208, pika 1, të kombinuar me nenet 187 dhe 191 të KPP-së, pasi ato lidhen dhe ofrojnë të dhëna për faktet objekt hetimi. Në lidhje me veprimet e OPGJ-ve, GJKKO-ja e Apelit ka vlerësuar se procesverbal i sekuestrimit dokumenton korrektësisht veprimet e kryera nga OPGJ-të, nga del qartazi se ato nuk janë veprime kontrolli sipas nenit 202 të KPP-së, ndaj, për rrjedhojë, ata kanë vepruar brenda hapësirës së veprimit të deleguar nga prokurorët, në përputhje me nenet 30, pikat 2 e 3 dhe 208, pika 2, të KPP-së. Kundër vendimit të GJKKO-së së Apelit kërkuesja ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë.

11. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2024-741(26), datë 8.2.2024, pasi ka shqyrtuar çështjen në seancë gjyqësore dhe ka dëgjuar palët, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të asaj gjykate, duke vlerësuar se në rekurs nuk ngrihen shkaqe për cenimin e vendimit të GJKKO-së së Apelit dhe se kjo e fundit ka arsyetuar në mënyrë shteruese në lidhje me pretendimet e ankueses (kërkueses). Sipas Gjykatës së Lartë, disponimi i prokurorëve për sekuestrimin e sendeve/dokumente është në përputhje me nenin 208 të KPP-së dhe me konkluzionet e vendimit njëses nr. 147/2021, ndërkohë që në këtë rast nuk është i zbatueshëm neni 208/a i KPP-së, pasi ai u referohet veprave penale që kanë të bëjnë me krime që lidhen me teknologjinë e informacionit. Ndërsa gjatë hetimeve paraprake është organi i prokurorisë ai që vlerëson se cilat sende/dokumente janë të nevojshme për hetimin dhe duhen sekuestruar, në rastin konkret ky organ, pasi ka identifikuar faktin se ankuesja ka pasur në administrim akte ose të dhëna në lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe ka kryer veprime ekonomike ligjore për të, ka disponuar me vendimin e sekuestrimit të kundërshtuar nga ankuesja. Megjithatë, kjo e fundit nuk argumenton faktin se në pajisjet e sekuestruara nuk ndodhet asnjë e dhënë e kësaj shoqërie apo për personat nën hetim, ndërkohë që asaj, pas ekzaminimit, i janë kthyer disa prej tyre. Po sipas Gjykatës së Lartë, në zbatim të vendimit të sekuestrimit, OPGJ-të, në vlerësim dhe për atë që është e mundur të sendeve që kanë pasur të dhëna për shoqërinë në fjalë, i kanë sekuestruar ato sipas procesverbalit të sekuestrimit, me të cilin është njohur edhe përfaqësuesja e ankueses, ndërsa kjo e fundit nuk ka referuar në procesverbal asnjë problematikë për përmbajtjen dhe përkatësinë e sendeve dhe dokumenteve. Nga analiza e vendimit të sekuestrimit dhe e veprimeve të kryera nga OPGJ-të nuk konstatohet të jemi përpara një kontrolli, por ka një pasqyrim të qartë të qëllimit të sekuestrimit të sendeve/dokumente ku mund të ndodhen të dhëna të dobishme për hetimin. Për rrjedhojë,

sipas asaj gjykate, nuk ndodhemi para veprimeve të cilat nuk kanë respektuar parashikimet e nenit 37 të Kushtetutës ose të nenit 8 të KEDNJ-së.

12. Në vijim të hetimeve paraprake, Prokuroria e Posaçme ka ngritur akuzë ndaj kërkueses, “Studio Pustina” sh.p.k. dhe ndaj administratores së saj, shtetases A.P., për kryerjen e veprës penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, të parashikuar nga neni 287, paragrafi i dytë, i KP-së, në formën e parashikuar nga shkronjat “b”, “ç” dhe “dh” të tij, të kryer në bashkëpunim. Në datën 10.10.2024 Prokuroria e Posaçme ka paraqitur në GJKKO-në e Shkallës së Parë kërkesë për dërgimin për gjykim të çështjes penale edhe në ngarkim të kërkueses dhe administratores së saj, krahas disa subjekteve të tjerë, ndërsa këta të fundit janë akuzuar për veprat penale “Korrupsioni aktiv i funksionarëve të lartë shtetërorë ose i të zgjedhurve vendorë”, “Korrupsioni pasiv i funksionarëve të lartë shtetërorë ose i të zgjedhurve vendorë”, në bashkëpunim apo edhe “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, të parashikuara nga nenet 245, 260 e 25 dhe 287 të KP-së.

13. Më herët, në datën 20.6.2024, kërkuesja i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankimin kushtetues individual në shqyrtim, sipas objektit të tij. Kolegji i Gjykatës, me vendimin e datës 23.9.2024, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve dhe kjo e fundit, me vendimin e datës 22.10.2024, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

14. Ankimi kushtetues i kërkueses është shqyrtuar në seancën plenare mbi bazë të dokumenteve të datës 25.2.2025. Pas përfundimit të seancës trupa është tërhequr në dhomën e këshillimit për vendimmarrje dhe diskutimet kanë vijuar deri në datën 11.4.2025, kur Gjykata, bazuar në parashikimet e nenit 44, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur riçeljen e seancës plenare mbi bazë të dokumenteve, duke vlerësuar të nevojshëm sqarimin e rrethanave plotësuese me rëndësi për çështjen. Palët janë njoftuar për këtë vendim dhe u është kërkuar paraqitja e argumenteve me shkrim, përfshirë edhe të çdo prove relevante, në drejtim të disa aspekteve konkrete të gjykimit kushtetues. Në vijim, seanca plenare mbi bazë të dokumenteve është zhvilluar në datën 23.6.2025 dhe palët janë njoftuar rregullisht.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

15. Kërkuesja, në mënyrë të përmbledhur, në ankimin kushtetues individual dhe në parashtimet e saj, ka pretenduar se janë cenuar:

15.1. *E drejta për proces të rregullt në drejtim të:*

15.1.1. *Së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj*, pasi gjyqtarja I.Gj., që ka dhënë vendimin në shkallë të parë, ka qenë në kushtet e mbarimit të mandatit të magistratit, në kuptim të nenit 6/1 të Kushtetutës dhe të ligjit nr. 96/2016, “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë” (*ligji nr. 96/2016*), pasi nuk ka deklaruar në formularin përkatës, në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 138/2015, “Për garantimin e integritetit të personave që zgjidhen, emërohen ose ushtrojnë funksione publike” (*ligji nr. 138/2015*), dënimin penal nga gjykata e shtetit grek. Ky vendim dënimi është siguruar nga një subjekt tjetër në datën 2.5.2025 dhe ai i është vënë në dispozicion kërkueses pas datës 5.5.2025, të përcaktuar nga Gjykata për paraqitjen e argumenteve dhe provave shtesë. Ndërkohë, në deklaratën publike të datës 4.3.2024, Këshilli i Lartë Gjyqësor i ka konsideruar këto “sulme” ndaj gjyqtarës, çka ka penguar zbulimin e provave për faktin e dënimit të saj.

15.1.2. *Së drejtës së aksesit dhe standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor*, pasi gjykatat më të larta nuk u kanë dhënë përgjigje të argumentuara pretendimeve të kërkueses, siç është ai se OPGJ-të për të zbatuar vendimin e sekuestrimit kanë kryer kontroll të hollësishëm të zyrës pa vendim gjyqësor, në shkelje të nenit 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së. Gjykata e shkallës së parë ka theksuar se OPGJ-të kanë vepruar në kushtet e ngutshmërisë, sipas neneve 300 dhe 301 të KPP-së, çka nuk është rasti konkret, kurse gjykatat më të larta e kanë injoruar këtë pretendim. Gjykata e apelit ka përshkruar përkufizimin e sistemeve kompjuterike sipas Konventës së Budapestit, por

nuk ka argumentuar se përse pajisjet e sekuestruara kërkueses nuk janë të tilla. Edhe vendimi i Gjykatës së Lartë është jologjik dhe në të nuk u jepen përgjigje pretendimeve të mbrojtjes se përse kontrolli pa vendim gjyqësor është i ligjshëm dhe përse nuk duhet vendim gjyqësor për sekuestrimin e të dhënave dhe të sistemeve kompjuterike dhe, për më tepër, nuk argumentohet se ku ndryshon ky rast nga ai në vendimin e saj njësuës nr. 147/2021. Gjykatat nuk kanë arsyetuar për domosdoshmërinë e kontrollit të zyrës dhe sekuestrimin e të dhënave ose sistemeve kompjuterike, kur të paktën në 3 nga pajisjet nuk ka të dhëna që kanë lidhje me hetimin.

15.1.3. *Parimit të sigurisë juridike*, për shkak të mosrespektimit të vendimit njësuës nr. 147/2021 të Gjykatës së Lartë dhe zbatimit arbitrar të neneve 202 e 208 të KPP-së. Siç është theksuar në vendimin njësuës, në përputhje me parashikimet e nenit 208 të KPP-së, prokurori duhet të kishte përcaktuar specifikisht sendet dhe dokumentet që kërkonte të sekuestronte, çka do të kishte shmangur kontrollin e paautorizuar të zyrës së kërkueses.

15.2. *E drejta e jetës private*, sipas neneve 22, 23, 36 dhe 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së, pasi:

15.2.1. OPGJ-të kanë kryer kontroll të zyrës pa vendim gjyqësor, në kundërshtim me nenin 202 të KPP-së, gjatë të cilit kanë sekuestruar sisteme kompjuterike pa disponim gjyqësor, në kundërshtim me nenin 208/a të KPP-së dhe vendimin njësuës nr. 147/2021. Për zbatimin e vendimit të sekuestrimit OPGJ-të kanë hyrë në zyrën e kërkueses dhe kanë kontrolluar të gjithë kompjuterët, dollapët dhe sirtarët bazuar në bindjen e tyre. Ata kanë sekuestruar jo vetëm kompjuterin ku mbaheshin të dhënat e shoqërisë “H.” sh.p.k., por edhe 3 kompjuterë të tjerë, që nuk kanë qenë objekt i vendimit të sekuestrimit dhe nuk kanë lidhje me hetimin. Po ashtu, kanë sekuestruar edhe dokumente, disa nga të cilat nuk kanë lidhje me objektin e hetimit.

15.2.2. Fakti që është kryer kontroll përpara sekuestrimit shpjegohet në mënyrë të besueshme nga përfaqësuesja e kërkueses, shtetasja A.P., përveçse ai rezulton qartësisht edhe nga vendimi dhe procesverbali i sekuestrimit. Kontrolli nga OPGJ-të është diktuar *de facto* nga përmbajtja e vendimit të sekuestrimit, përndryshe ai ishte i pakëzvetueshëm. Në atë vendim, në shkelje të nenit 208 të KPP-së, prokurorët nuk kanë specifikuar sendet dhe dokumentet objekt sekuestrimi, për të shmangur kontrollin e paautorizuar të zyrës. Ata janë shprehur për sekuestrimin edhe për “*të çdo gjëje tjetër që vlerësohet me rëndësi mbi faktin objekt hetimi*”, duke mos nënkuptuar kështu një dorëzim vullnetar nga kërkuesja. Edhe nga procesverbali i sekuestrimit kuptohet qartë se është kryer kontroll dhe se shumë sende e dokumente janë marrë kundër vullnetit të kërkueses, pasi në të shënohet “*sendet/ dokumentet e gjetura apo të dorëzuara*”. Kontrolli i zyrës, për më tepër, është kryer pa u thirrur një person i besuar, siç mund të ishin avokatët që kanë njohuri të posaçme, sipas nenit 205 të KPP-së.

15.2.3. Nëse nuk do të kishte kontroll, por vetëm dorëzim vullnetar, përfaqësuesja A.P. e kërkueses nuk do të kishte dorëzuar edhe një kompjuter që nuk është në pronësi të saj dhe në të cilin mbahet kontabiliteti i një prej operatorëve më të mëdhenj në vend. Për më tepër, për të ka qenë e pamundur të vlerësonte se cilat ishin “dokumentet e tjera që kishin rëndësi mbi faktin objekt hetimi”, në mënyrë që t’i dorëzonte vullnetarisht, pa u kryer kontroll nga OPGJ-të. Fakti që ajo nuk ka bërë vërejtje në procesverbal, nuk do të thotë se nuk ka shkelje. Kërkuesja ka paraqitur ankim, ndërkohë që KPP-ja nuk parashikon që për të drejtën e shkelur duhet të bëhen shënime në procesverbal.

15.2.4. Nuk qëndron pretendimi se sekuestrimi është urdhëruar në kushte urgjence, pas marrjes së deklarimit të shtetasit F.B., pasi këtij shtetasi i janë marrë disa herë deklarime. Për më tepër, dinamika e hetimit, ndërsa procedimi penal është regjistruar në datën 1.12.2020, pra më shumë se 2 vjet përpara, tregon se nuk ka pasur asnjë urgjencë, ndaj është e pakuptimtë përse nuk mund të merrej paraprakisht nga gjykata një vendim kontrolli. Edhe në rast të ekzistencës së kushteve të urgjencës, dispozitat procedurale kërkojnë verifikimin gjyqësor të tyre.

15.2.5. Sekuestrimi i të dhënave dhe i sistemeve kompjuterike kryhet vetëm me vendim gjyqësor dhe ai mund të bëhet vetëm nëse është i domosdoshëm dhe vetëm për atë kohë sa është i nevojshëm për marrjen e të dhënave ose bërjen e kopjeve. Nëse ka disa sisteme ose pajisje kompjuterike duhet të përzgjidhen ato që cenojnë më pak personin, duke mbajtur në konsideratë

bërjen e kopjeve, për të shmangur sa më shumë sekuestrimin. Në rastin konkret nuk është arsyetuar se përse sekuestrimi i të dhënave ose i sistemeve kompjuterike është i domosdoshëm për çështjen penale, kur të paktën në 3 prej tyre nuk ka të dhëna për shoqërinë “H.” sh.p.k.; nuk është përcaktuar se cilat janë të dhënat ose sistemet kompjuterike që do t’i nënshtrohen sekuestrimit dhe se çfarë synohet të provohet përmes kësaj mase; nuk janë përcaktuar modalitetet e sekuestrimit në mënyrë që të sekuestrohen vetëm të dhënat ose sistemet kompjuterike të përcaktuara shprehimisht; nuk është përcaktuar koha kur sistemet kompjuterike duhet të jenë në dispozicion të organit të akuzës. Sekuestrimi i sendeve të gjetura gjatë kontrollit as nuk është vleftësuar nga prokurori.

15.2.6. Në pajisjet e sekuestruara ndodhen informacione edhe për shumë klientë të tjerë të zyrës, informacione konfidenciale me kredenciale për akses në *e-Albania*, *self-care*, *e-filing* (faqja e tatimeve), *Profisc* (program për lëshimin e faturave *online*), llogari bankare, fjalëkalime për akses në llogari bankare, posta elektronike të klientëve, si dhe programe kontabiliteti të domosdoshme për punën e kërkueses, të cilat ruhen nga sekreti profesional ose tregtar. Për më tepër, në dy nga pajisjet nuk ka asnjë informacion për shoqërinë “H.” sh.p.k.

15.2.7. Ndërhyrja nuk respekton kriteret e nenit 17 të Kushtetutës dhe standardet e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*GJEDNJ*), e cila ka theksuar se shtetet palë mund të kenë konsideruar të nevojshme t’u drejtohen masave të tilla si kontrollet dhe sekuestrimet për të marrë prova fizike për vepra penale dhe në raste të tilla shqyrtimi i masave do të synojë rëndësinë dhe përshtatshmërinë e arsyeve të dhëna për t’i justifikuar ato, si dhe pajtueshmërinë me parimin e proporcionalitetit të tyre me qëllimin e ndjekur. Serioziteti i veprës penale që shkaktoi kontrollin dhe sekuestrimin, rrethanat në të cilat u dha urdhri, në veçanti nëse kishte ndonjë provë të mëtijshme në atë kohë, përmbajtja dhe qëllimi i urdhrit, duke pasur parasysh veçanërisht natyrën e objektit të kontrolluar dhe masat mbrojtëse të zbatuara për të kufizuar ndikimin e masës në kufij të arsyeshëm, mënyra në të cilën është kryer kontrolli dhe shkalla e pasojave të mundshme në respektimin e jetës private të personit në fjalë, janë të gjitha kriteret të rëndësishme që duhen marrë parasysh në balancimin e interesave të ndryshëm konkurrues. *GJEDNJ*-ja, gjithashtu, kërkon që ligji vendas të ofrojë garanci të përshtatshme dhe të mjaftueshme kundër arbitraritetit, të cilat përfshijnë edhe “shqyrtimin efektiv” të masave që cenojnë nenin 8 të Konventës.

15.3. *E drejta e pronës private*, e cila gëzon mbrojtje edhe kur zhveshja e titullarit të sendit nga disponimi i ligjshëm bëhet për një kohë relativisht të shkurtër. Masa e sekuestros është e vlefshme dhe e ekzekutueshme menjëherë dhe qëndron në fuqi, si rregull, deri në përfundim të çështjes me vendim përfundimtar. Sekuestrimi i dokumenteve dhe i sendeve në rastin konkret është kryer në kundërshtim me ligjin, pa vendim gjyqësor, pa argumentuar domosdoshmërinë e sekuestrimit dhe janë sekuestruar dokumente që haptazi nuk i shërbejnë hetimit. Sekuestrimi jo vetëm i kompjuterit ku mbaheshin të dhënat e shoqërisë “H.” sh.p.k. nuk ka qenë i domosdoshëm dhe proporcional, duke i sjellë dëme kërkueses, pasi në ato pajisje, sipas kërkesave ligjore, kryhen regjistrimet kontabël për mbylljen e pasqyrave financiare të klientëve.

16. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar si vijon:

16.1. Pretendimi për cenimin e së drejtës për proces të rregullt është i pabazuar, pasi gjykatat u kanë dhënë përgjigje pretendimeve të kërkueses dhe arsyetimi i tyre është i qartë dhe i mjaftueshëm për të kuptuar arsyet e vendimmarrjes dhe qëndrimin ndaj pretendimeve të ngritura. Vendimet gjyqësore janë logjike, nuk kanë kundërthënie dhe përmbajnë referenca në ligjin e zbatueshëm.

16.2. Edhe pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike është i pabazuar. Referuar praktikës së Kolegjit Penal nuk konstatohet që neni 208/a i KPP-së të zbatohet në të gjitha rastet kur sekuestrohen pajisje elektronike. Evokimi i kësaj dispozite për sekuestrimin e çdo pajisjeje elektronike, siç janë kompjuterët ose aparatet telefonike, është abuziv për sa kohë ligjvënësi nuk e ka parashikuar një gjë të tillë, ndërkohë që kjo dispozitë zbatohet vetëm për krime në fushën e teknologjisë së informacionit. Për sa kohë pajisjet elektronike nuk ndërveprojnë dhe nuk transmetojnë tek të tretët informacion nëpërmjet rrugëve elektronike të komunikimit, nuk kemi të bëjmë me sisteme kompjuterike, por me sende.

16.3. Pretendimet për cenimin e së drejtës për jetë private dhe asaj të pronës private janë të pabazuara. Sekuestrimi është kryer në përputhje me ligjin, bazuar në nenet 208 e vijuese të KPP-së. Ai është urdhëruar në kuadër të një procedimi penal, të regjistruar për veprën penale të parashikuar nga neni 287 i KP-së, ndërsa ekzistonte dyshimi i arsyeshëm se shoqëria “H.” sh.p.k. po shërbente si strukturë, hallkë e pastrimit të parave. Sekuestrimi është urdhëruar për një qëllim të ligjshëm. Ai synonte zbulimin e të dhënave për ligjshmërinë e aktivitetit të shoqërisë dhe ortakëve të saj, duke qenë i domosdoshëm pikërisht për vërtetimin e momentit se kur realisht shtetasit J.M. dhe Xh.B. janë bërë ortakë të shoqërisë dhe cila ka qenë arsyeja e depozitimit të vendimit të shitjes së kuotave 4 vjet më vonë në QKB, si dhe hallkat që kanë vijuar për pastrimin e parave, ku një nga format e konsumimit të kësaj veprë penale është edhe mbulimi i natyrës së produktit të veprës penale, fshehja e origjinës, duke u kamufluar në formën e një dividendi, sikurse është krijuar dyshimi edhe në rastin konkret. Megjithatë, në vendimin e sekuestrit nuk mund të evidentohet ajo se çfarë do të provohej nga sendet dhe dokumentet objekt sekuestrit, për sa kohë të dhënat e hetimit paraprak mbulohen nga sekreti hetimor. Një gjë e tillë mund të evidentohet vetëm pas marrjes dhe shqyrtimit të tyre, në ndërthurje edhe me prova të tjera.

16.4. Sekuestrimi është drejtuar ndaj kërkueses, pasi ajo ka mbajtur kontabilitetin e shoqërisë për ndërtimet e kryera në pronën objekt hetimi. Asaj i janë sekuestruar vetëm ato pajisje kompjuterike dhe dokumente që kanë pasur lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe në të vërtetë në ato pajisje janë gjetur dokumente që kanë të bëjnë me këtë shoqëri. Edhe sekuestrimi i bilanceve të shoqërive që nuk kanë lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k. nuk i ka cenuar kërkueses asnjë të drejtë, ndërsa shoqëritë tregtare kanë detyrimin për depozitimin e bilanceve pranë QKB-së. Nisur nga rëndësia e veprës penale, sekuestrimi në këtë rast ka ruajtur proporcionalitetin mes interesit publik dhe interesit të kërkueses.

16.5. Pretendimi se në rastin konkret është ushtruar kontroll për shkak të përmbajtjes së vendimit të sekuestrit është i pabazuar. Nisur nga fakti se dokumentacioni i shoqërive tregtare mund të mbahet në format letër ose elektronik, prokurorët kanë disponuar për sekuestrimin e të gjitha dokumenteve që kanë lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe të kompjuterit ku mbahen të dhënat e saj, si dhe të çdo gjëje tjetër që vlerësohet me rëndësi për hetimin dhe që ofronte të dhëna për fakte objekt hetimi. Një mënyrë e tillë disponimi është e qartë dhe në përputhje me legjislacionin në fuqi, pasi në këtë rast ka qenë e pamundur bërja e një liste të dokumenteve. Ato mund të ishin bilance, kontrata, vendime ortakësh etj. dhe sidoqoftë lista do të përfundonte me fjalën “e të tjera”, për shkak të pafundësisë së llojeve të akteve që mund të dispononte kërkuesja, si dhe për sa kohë që hetimi shtrihej në ngjarje ndër vite, në episode ku ishin implikuar shumë persona, roli dhe përgjegjësia e të cilëve ishte ende për t’u përcaktuar. Prokurorët janë shprehur edhe për sekuestrimin e çdo sendi tjetër që vlerësohet me rëndësi për hetimin dhe që ofron të dhëna për faktin objektin hetimi, duke mos abuzuar me të drejtën për vlerësimin e domosdoshmërisë, por duke ia deleguar OPGJ-ve sekuestrimin e tyre, në respektim të nenit 208 të KPP-së.

16.6. Sekuestrimi është urdhëruar në kushte urgjence, pas deklarimeve të shtetasit F.B., duke qenë se ekzistonte rreziku që ky shtetas, pasi të dilte nga ambientet e prokurorisë, të kontaktonte me bashkëpunëtorët e tij dhe kërkuesen dhe dokumentacioni që ajo kishte për shoqërinë “H.” sh.p.k. mund të manipulohej ose zhdukej. Për zbatimin e vendimit, sikurse parashtrohet edhe në informacionin me shkrim të datës 28.4.2023, OPGJ-të janë paraqitur menjëherë pranë zyrës së kërkueses ku kanë marrë kontakt me recepsionisten që ka kërkuar të mos kryhet asnjë veprim deri në ardhjen e përfaqësueses A.P. të kërkueses, e cila është paraqitur disa minuta më pas. Asaj i është vënë në dispozicion vendimi i sekuestrit dhe i është kërkuar vënia në dispozicion e materialit. Ajo është treguar bashkëpunuese, duke krijuar kushtet dhe lehtësitë e nevojshme për realizimin e veprimeve hetimore, përfshirë vënien në dispozicion dhe të një kompjuteri për mbajtjen e procesverbalit nga OPGJ-të. Vetë ajo ka vënë në dispozicion të tyre dokumentet, kurse për pajisjet kompjuterike, duke qenë zyrë kontabiliteti, ka shprehur shqetësimin se sekuestrimi i tyre ndikonte në punën e përditshme, shqetësim që është marrë parasysh dhe ajo është sqaruar se nuk do të sekuestrohen pajisjet që nuk lidhen me shoqërinë “H.” sh.p.k. Në vijim, OPGJ-të kanë marrë

vetëm ato pajisje që nga vetë shtetasja A.P. janë identifikuar se përmbanin dokumente që lidheshin me këtë shoqëri. Në procesverbalin e sekuestrimit janë përshkruar hollësisht të gjitha dokumentet dhe pajisjet e sekuestruara dhe një kopje e tij i është dhënë A.P., e cila nuk ka pasur pretendime dhe nuk ka bërë ndonjë shënim. Ajo nuk ka ngritur pretendime për veprimet e OPGJ-ve as kur është pyetur në datën 2.5.2023 në ambientet e prokurorisë.

16.7. Nëse do të ishte ushtruar kontroll, do të ishin sekuestruar edhe një tërësi sendesh të tjera që u gjetën dhe u sekuestruan vetëm gjatë kontrollit të muajit tetor 2023. Pretendimi se në procesverbal është shënuar “sendet/dokumentet e gjetura apo të dorëzuara” nuk vërteton se është ushtruar kontroll, pasi përveçse fjalët janë vendosur si alternativë, gjetja dhe dorëzimi i tyre është bërë nga përfaqësuesja A.P. e kërkuës dhe OPGJ-të i kanë marrë në dorëzim prej saj. Procedura e ndjekur është kontrolluar nga gjykatat, të cilat, gjithashtu, kanë vlerësuar se nuk ndodheshin përpara një kontrolli të zyrës së kërkuës.

16.8. Në vijim të hetimeve pajisjet e sekuestruara i janë nënshtruar ekspertimit teknik-kompiuterik nga sektori i ekspertizës pranë Prokurorisë së Posaçme. Të gjitha dokumentet e ruajtura dhe të rikuperuara nga memoriet e tyre i janë vënë në dispozicion organit procedues në format të lexueshëm dhe kopje bruto. Imazhet dhe kopjet e raporteve të të dhënave të nxjerra ruhen në pajisje ruajtëse që nuk janë të lidhura në internet dhe në to kanë akses vetëm ekspertët përkatës. Ekspertimi bazohet në përcaktime të qarta ligjore për kompetencën e ekspertëve dhe në standarde të larta teknike ndërkombëtarisht të njohura për programet e përdorura. Po ashtu, është kryer edhe këqyrja e të dhënave, duke u bërë kërkimi me fjalë kyçe, vetëm për të dhënat që lidhen me procedimin penal dhe kjo është dokumentuar në procesverbal. Për materialet në format “pdf” ose të skanuara, mundësia e vetme për verifikimin e të dhënave është kontrolli manual, por duke dokumentuar në procesverbalin e këqyrjes vetëm ato të dhëna që kanë lidhje me faktet objekt hetimi dhe që i shërbejnë sqarimit të rrethanave objekt hetimi.

16.9. Duke qenë se kërkuësja ka pasur pretendime se pajisjet e sekuestruara mbanin edhe dokumente të klientëve të tjerë, me qëllim mospengimin e punës së saj, me urdhrat e datave 18.5.2023 dhe 7.6.2023, pra brenda një periudhe relativisht të shkurtër pas sekuestrimit, është vendosur kthimi i 3 pajisjeve, pasi janë administruar të dhënat që lidhen me hetimin. Ato janë mbajtur për një kohë të shkurtër, aq sa ka qenë e nevojshme për ekspertimin dhe këqyrjen e tyre. Pajisja tjetër është mbajtur për nevoja të hetimit dhe në vijim është dërguar si provë materiale në gjykatë, e cila do të vendosë në lidhje me të.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuës

17. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

18. Për sa i takon legjitimitimit *ratione personae*, Gjykata ka pohuar se në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, individ mund të bëjë ankim kushtetues individual vetëm për çështje që lidhen me të drejtat themelore të tij, duke treguar se është viktimë e një shkeljeje dhe pasojat nga akti i kundërshtuar janë të drejtpërdrejta dhe reale për të (*shih vendimet nr. 21, datë 22.4.2025; nr. 17, datë 13.3.2024; nr. 44, datë 26.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese*). Në kuptim të nenit 16 të Kushtetutës, të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në

Kushtetutë vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa përputhen me qëllimet e përgjithshme të tyre dhe me thelbin e këtyre të drejtave e lirive.

19. Në çështjen në shqyrtim, kërkesja, në cilësinë e personit juridik, ka kundërshtuar vendimin e sekuestrimit për qëllime provuese të prokurorëve dhe mënyrën e zbatimit të tij nga OPGJ-të, sikundër edhe vendimet gjyqësore që kanë rrëzuar ankimin e saj, me pretendimin se ato akte dhe veprime kanë ndërhyrë drejtpërdrejt në të drejtat e saj themelore. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se kërkesja justifikon interesin në çështjen e parashtruar, ndaj legjitimohet *ratione personae*.

20. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata ka pohuar se mbrojtja kushtetuese ka funksion përfundimtar dhe, si e tillë, mund të aplikohet për ato vendime për të cilat kanë përfunduar procedurat gjyqësore. Cenimi i të drejtave themelore mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelineve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtejshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të të drejtave. Ky rregull, në thelb, synon t'u japë organeve publike dhe në veçanti gjykatave të zakonshme mundësinë e parandalimit ose korrigjimit në substancë të shkeljeve të të drejtave kushtetuese të individit (*shih vendimet nr. 21, datë 22.4.2025; nr. 18, datë 19.3.2024; nr. 25, datë 13.10.2022, të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Në rastin konkret, Gjykata konstaton se vendimet e kundërshtuara gjyqësore dhe të prokurorisë, që janë shprehur për kontrollin dhe sekuestrimin, nuk kanë vendosur për themelin e akuzave, por janë vendime të ndërmjetme të procedimit penal në funksion të mbledhjes së provave për faktin penal. Në jurisprudencën kushtetuese vendimet e ndërmjetme të sekuestros, të dhëna gjatë hetimeve paraprake, i janë nënshtruar kontrollit kushtetues, edhe pse gjykimi i themelit të fajësisë ende nuk kishte përfunduar, duke u konsideruar si vendime përfundimtare, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja "P", të Kushtetutës. Për këto lloj vendimesh, Gjykata është shprehur se ndonëse me karakter të përkohshëm dhe nuk vendosin për themelin e çështjes, ato ndërhyjnë në të drejtat kushtetuese individuale, ndaj konsiderohen me natyrë përfundimtare për qëllime të kontrollit kushtetues (*shih vendimet nr. 21, datë 22.4.2025; nr. 29, datë 16.4.2024; nr. 18, datë 19.3.2024, të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se vendimet objekt kërkesë e përmbushin këtë kriter.

22. Në lidhje me këtë kriter të legjitimit, për sa u përket pretendimeve të kërkuarës për cenimin e paprekshmërisë së banesës për shkak të kontrollit të pretenduar të zyrës, Gjykata mban në konsideratë edhe qëndrimin e saj për kontrollin kushtetues të pretendimeve për cenimin e të drejtave substanciale për shkak të kontrollit personal ose të vendeve. Sipas këtij qëndrimi, referuar parashikimeve aktuale ligjore, kur gjatë kontrollit sekuestrohen prova materiale, atëherë pretendimet kushtetuese për procedurën e kontrollit parashtrohen nga individë në aktin e ankimit ndaj vendimit të sekuestrimit drejtuar një gjykate më të lartë dhe pas shterimit të atyre mjeteve juridike ai mund të paraqesë ankim kushtetues individual. Po kështu, për sa kohë që kriteri i shterimit të mjeteve juridike kërkon edhe që të gjitha pretendimet që ngrihen në këtë Gjykatë të jenë paraqitur më parë në gjykatat e zakonshme, të paktën në substancë (*shih vendimet nr. 14, datë 21.6.2022; nr. 12, datë 9.3.2021, të Gjykatës Kushtetuese*), Gjykata ndalet edhe në verifikimin e pretendimeve të kërkuarës në këtë aspekt.

23. Gjykata vëren se kërkesja, në aspektin formal, i është drejtuar asaj me ankim kushtetues, pasi ka shteruar mjetet e zakonshme të ankimit përpara gjykatave të zakonshme të të tria shkallëve të gjykimit. Për sa i përket aspektit substancial të këtij kriteri, kërkesja ka pretenduar cenimin e së drejtës për jetë private në këndvështrim të neneve 22, 23, 36 dhe 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së. Në lidhje me nenin 22 të Kushtetutës, që garanton lirinë e shprehjes, nuk rezulton që kërkesja të ketë ngritur më parë pretendime në ankimet drejtuar gjykatave të zakonshme, në formë ose në përmbajtje, duke mos parashtruar, në asnjë rast, argumente dhe as ka bërë ndonjë referim specifik në këtë dispozitë kushtetuese. Ajo i ka mbështetur pretendimet e saj përpara gjykatave të zakonshme në nenin 8 të KEDNJ-së, por duke mos pretenduar dhe argumentuar se kjo dispozitë mbron edhe lirinë e shprehjes. Për rrjedhojë, për pretendimin për cenimin e lirisë së shprehjes kërkesja nuk ka shteruar mjetet e zakonshme të ankimit.

24. Edhe në lidhje me nenin 23 të Kushtetutës, që garanton të drejtën e informimit, Gjykata vëren se kërkesja nuk rezulton të ketë ngritur më parë pretendime në ankimet drejtuar gjykatave të zakonshme. Megjithatë, ndërsa pretendon se OPGJ-të kanë ushtruar kontroll të zyrës pa praninë e një personi të besuar, siç mund të ishin avokatët që kanë njohuri të posaçme, duket se kërkesja, në thelb, pretendon mungesën e informimit nga ana e OPGJ-ve për të drejtat e saj në procedurën që ata po ndiqnin. Për rrjedhojë, argumentet e kërkeses kanë të bëjnë me pretendimin për paprekshmërinë e banesës, ndaj do të trajtohen në kuadër të këtij pretendimi.

25. Në ankimin kushtetues individual është pretenduar edhe cenimi i nenit 36 të Kushtetutës, në lidhje me lirinë dhe fshehtësinë e korrespondencës dhe të mjeteve të komunikimit. Në ankimet përpara gjykatave të zakonshme, ndonëse nuk ka një referim specifik në këtë dispozitë kushtetuese, kërkesja ka ngritur pretendime në lidhje me masën e sekuestros edhe për sa u përket të dhënave dhe informacioneve konfidenciale të klientëve të tjerë të saj (të ndryshëm nga shoqëria “H.” sh.p.k.), ashtu edhe të dhënave që, sipas saj, përbëjnë sekret profesional ose tregtar. Për rrjedhojë, vlerësohet se kërkesja i ka shteruar mjetet juridike të zakonshme për pretendimin për cenimin e lirisë së korrespondencës dhe të mjeteve të komunikimit.

26. Gjykata vëren, gjithashtu, se në ankimin kushtetues individual kërkesja ka pretenduar edhe cenimin e nenit 41 të Kushtetutës, për të drejtën e pronës private. Në ankimet përpara gjykatave të zakonshme ajo ka një referim specifik në këtë dispozitë kushtetuese dhe ka ngritur pretendime në lidhje me masën e sekuestros dhe në veçanti ndaj pajisjeve kompjuterike, duke parashtruar edhe disa argumente në këtë drejtim. Për rrjedhojë, vlerësohet se kërkesja i ka shteruar mjetet juridike të zakonshme për këtë pretendim.

27. Kërkesja legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Gjykatës së Lartë, mban datën 8.2.2024, i cili, bazuar në informacionin e dërguar nga ajo gjykatë për nevoja të këtij shqyrtimi, është publikuar në faqen e saj zyrtare në datën 23.4.2024, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në Gjykatë në datën 20.6.2024, pra brenda afatit 4-mujor.

28. Për sa i takon legjitimitet *ratione materiae*, kërkesja ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt në drejtim të parimit të gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj, të së drejtës së aksesit, të standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor dhe të parimit të sigurisë juridike, sipas nenit 42 të Kushtetutës, cenimin e lirisë dhe fshehtësisë së korrespondencës dhe së drejtës për paprekshmërinë e banesës, sipas neneve 36 dhe 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së, si dhe të së drejtës së pronës private, sipas nenit 41 të Kushtetutës, pretendime këto që janë me natyrë kushtetuese.

29. Gjykata vëren se kërkesja ka pretenduar cenimin e së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, me argumentin se gjyqtarja I.Gj., që ka dhënë vendimin në shkallë të parë, ka qenë në kushtet e mbarimit të mandatit të magistratit, në kuptim të nenit 6/1 të Kushtetutës dhe të ligjit nr. 96/2016, pasi nuk kishte deklaruar në formularin përkatës, në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 138/2015, dënimin e saj me vendim penal të huaj (të shtetit grek). Sipas kërkeses, edhe pse këto të dhëna janë bërë publike në vitin 2024, ajo ka siguruar kopje të vendimit të shtetit grek vetëm në muajin maj të vitit 2025, pas riçeljes së seancës plenare nga Gjykata.

30. Gjykata konstaton se një pretendim i tillë nuk është ngritur nga kërkesja në ankimin kushtetues, por vetëm në parashtrimet e datës 12.5.2025, pasi çështja kishte kaluar për shqyrtim në seancë plenare dhe, për më tepër, pas riçeljes së saj për arsye të tjera të gjykimit kushtetues. Në këto kushte, për këtë pretendim, lind pyetja nëse ai është ngritur brenda afatit ligjor. Megjithatë, Gjykata nuk do të ndalet në këtë çështje, pasi konsideron se ky pretendim është gjithsesi haptazi i pabazuar *ratione materiae*. Konkretisht, çështja që ngrihet nga kërkesja ka të bëjë me faktin se gjyqtarja I.Gj. ka qenë në kushtet e ndalimit të ushtrimit të funksionit për shkak të ligjit, ndaj ushtrimi i tij në rastin konkret ka cenuar parimin e gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj. Megjithatë, sikurse pranohet edhe nga vetë kërkesja, nuk ka ndonjë akt të organit publik të ngarkuar nga ligji që të ketë vendosur për ndalimin e ushtrimit të funksionit nga ajo gjyqtare për shkakun e pretenduar nga kërkesja ose për ndonjë shkak tjetër ligjor. Në këtë kuptim, gjyqtarja

në fjalë, ndërsa ka qenë në detyrë, ka vepruar në kushte legjitimiteti në ushtrimin e funksioneve në rastin konkret dhe, për pasojë, pretendimi i kërkuësës është qartazi pa bazë ligjore.

31. Për sa i takon pretendimit për cenimin e lirisë dhe fshehtësisë së korrespondencës dhe mjeteve të komunikimit, sipas nenit 36 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së, edhe në ankimin kushtetues individual kërkuësja e ka argumentuar me natyrën personale, konfidenciale dhe sekretin profesional ose tregtar të të dhënave që ndodheshin në pajisjet kompjuterike të sekuestruara. Në lidhje me këtë pretendim, kërkuësja ka kundërshtuar pranë gjykatave të zakonshme masën e sekuestrimit, duke argumentuar se është shkelur neni 208/a i KPP-së, pasi ndonëse bëhej fjalë për të dhëna ose sisteme kompjuterike, sekuestrimi nuk është vendosur me vendim gjyqësor. Gjykata vëren se kërkuësja ka dijeni të plotë për informacionin që pajisjet e sekuestruara përmbajnë dhe po ashtu, është njohur mjaftueshëm për veprimet e kryera nga organi i ndjekjes penale. Megjithatë, ajo nuk ka parashtruar ndonjë argument faktik ose ligjor se cila konkretisht është korrespondenca apo e dhëna profesionale në pajisjet e sekuestruara dhe se cili është veprimi konkret i prokurorit ose policisë gjyqësore që ka prekur të dhënat e ruajtura nga sekreti profesional. Në këtë kuptim, pretendimi i saj ka mbetur vetëm një deklaratë me natyrë të përgjithshme, sipas së cilës sekuestrimi i katër kompjuterëve përbën ndërhyrje në korrespondencën, të dhënat personale dhe sekretet tregtare të saj. Në këto rrethana, Gjykata çmon se fakti i sekuestrimit të 4 kompjuterëve, të cilët për nga natyra nuk janë domosdoshmërisht mjete komunikimi, nuk mjafton për të prezumuar se ka pasur ndërhyrje në lirinë e korrespondencës së kërkuësës, sipas neneve 36 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së, në kushtet kur ajo nuk ka argumentuar dhe as ka arritur të provojë se në ato pajisje ruheshin komunikime që përfshihen në konceptin e korrespondencës, fshehtësia e të cilave të jetë prekur. Për rrjedhojë, vetëm ngritja e pretendimit për cenimin e së drejtës substanciale, pa e arsyetuar dhe argumentuar në terma konkretë dhe ligjorë, e bëjnë atë haptazi të pabazuar.

32. Për sa i përket së drejtës së pronës private, Gjykata vëren se kërkuësja i ka ngritur pretendimet, në thelb, në drejtim të të dhënave, dokumenteve dhe programeve që pajisjet kompjuterike të sekuestruara përmbajnë, të cilat i shërbejnë për ushtrimin e veprimtarisë së saj. Vetë kërkuësja, qoftë përpara gjykatave të zakonshme, ashtu dhe në ankimin kushtetues, ka parashtruar se për këtë shkak mund të ishte evituar sekuestrimi i pajisjeve kompjuterike, duke u disponuar vetëm kopjimi i të dhënave të nevojshme, ndërsa nga sekuestrimi i pajisjeve ajo është dëmtuar në veprimtarinë e saj. Për rrjedhojë, Gjykata, bazuar në parimin *iura novit curia*, duke pasur parasysh natyrën dhe thelbin e këtij pretendimi, vlerëson ta shqyrtojë atë në themel në këndvështrim të lirisë së veprimtarisë ekonomike, e cila përmban në vetvete edhe të drejtën e pronës si aftësi e individëve për të grumbulluar, poseduar dhe disponuar sende (*shih vendimet nr. 29, datë 2.7.2021; nr. 33, datë 8.6.2016; nr. 14, datë 21.3.2014, të Gjykatës Kushtetuese*).

33. Për sa u përket pretendimeve të tjera të kërkuësës, Gjykata vëren se ato kanë të bëjnë me kushtetutshmërinë e ndërhyrjes në ambientet ku kërkuësja, person juridik, ushtron veprimtarinë e saj në fushën e konsulencës dhe shërbimeve financiare, ekonomike. Për rrjedhojë, Gjykata duhet të vlerësojë fillimisht nëse kërkuësja mund të pretendojë cenimin e së drejtës së paprekshmërisë së banesës në kuptim të nenit 37 të Kushtetutës dhe të nenit 8 të KEDNJ-së, pra nëse zyra e saj përfshihet në nocionin e banesës ose mjedisit të njësuar me të, ndaj të cilave shtrihet mbrojtja e ofruar nga dispozitat kushtetuese dhe konventore.

34. Në lidhje me të drejtën për jetë private, Gjykata ka vlerësuar se ajo nuk mbrohet nga një dispozitë e vetme e Kushtetutës, por nga disa prej tyre, ku përfshihet edhe neni 37, që bën fjalë për paprekshmërinë e banesës (*shih vendimet nr. 38, datë 2.12.2021; nr. 52, datë 1.12.2011; nr. 16, datë 11.11.2004, të Gjykatës Kushtetuese*). Sipas kësaj dispozite, paprekshmëria e banesës është e garantuar (pika 1) dhe kontrollet e banesës, si dhe të mjediseve që njësohen me të, mund të bëhen vetëm në rastet dhe mënyrat e parashikuara me ligj (pika 2). Ndërsa sipas nenit 8 të KEDNJ-së çdokush ka edhe të drejtën e respektimit të banesës dhe autoriteti publik nuk mund të ndërhyjë në ushtrimin e kësaj të drejte, përveçse në shkallën e parashikuar nga ligji, kur është e nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit publik, shëndetit ose moralit apo për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve.

35. Neni 37 i Kushtetutës përfshin në fushën e mbrojtjes së tij jo vetëm banesën e individit, por edhe çdo mjedis tjetër që është i tillë që të njësohet me të. Për sa i përket nocionit “banesë” sipas GJEDNJ-së, ai është një koncept autonom që nuk varet nga klasifikimi sipas ligjit të brendshëm dhe ky përcaktim varet nga rrethanat faktike, përkatësisht nga ekzistenca e lidhjeve të mjaftueshme dhe të vazhdueshme me një vend specifik (*shih Winterstein dhe të tjerë kundër Francës, datë 17.10.2013, § 141; Prokopovich kundër Rusisë, datë 8.1.2004, § 36; McKay-Kopecka kundër Polonisë, datë 19.9.2006*). Ky përkufizim nuk kufizohet vetëm në banesat tradicionale (*shih Chapman kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 19.1.2001, §§ 71–74*), por mbulon dhe mund të shtrihet edhe në ambiente biznesi, siç është edhe zyra ku ushtron profesionin personi (*shih Niemietz kundër Gjermanisë, datë 16.12.1992, § 30*), duke përfshirë selinë e regjistruar të një shoqërie të drejtuar nga një individ privat (*shih Buck kundër Gjermanisë, datë 28.4.2005, § 31*), ashtu edhe atë të një personi juridik, degëve të tij dhe ambienteve të tjera të biznesit (*shih Société Colas Est dhe të tjerë kundër Francës, datë 16.4.2002, § 41; Sallinen dhe të tjerë kundër Finlandës, datë 27.9.2005, § 70; Bernh Larsen Holding AS dhe të tjerë kundër Norvegjisë, datë 14.3.2013, § 104*).

36. Për sa më lart, Gjykata çmon se selia/zyra e kërkueses, person juridik, ku ajo ushtron veprimtarinë e saj profesionale, përbën mjedis të njësuar me banesën në kuptim të nenit 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së, ndaj paprekshmëria e saj është e garantuar.

37. Për sa u përket pretendimeve të kërkueses në drejtim të së drejtës për proces të rregullt, Gjykata ka theksuar se në rastin përjashtimor të kontrollit të vendimeve që vendosin masa me karakter të ndërmjetëm, ajo i trajton pretendimet e parashtruara në ankimin kushtetues individual në drejtim të të drejtave substanciale, ndërsa pretendimet që kanë të bëjnë me të drejtën për proces të rregullt ligjor trajtohen si aspekte procedurale të së drejtës substanciale të pretenduar të cenuar, ndaj, në këtë kuptim, ajo ndalet në aspekte të veçanta të së drejtës për proces të rregullt ligjor, për sa ato mund të ndikojnë drejtpërdrejt në të drejtën substanciale në vetvete (*shih vendimet nr. 79, datë 12.11.2024; nr. 29, datë 16.4.2024; nr. 18, datë 19.3.2024, të Gjykatës Kushtetuese*). Po sipas Gjykatës, për të vlerësuar nëse ka pasur ose jo cenim të të drejtave substanciale, ajo nisat nga arsyetimi i vendimeve të gjykatave të juridiksionit të zakonshëm, për sa kohë që në bazë të parimit të subsidiaritetit u takon atyre gjykatave që përveç zbatimit të ligjit material dhe procedural penal, të mbajnë parasysh edhe jurisprudencën e Gjykatës dhe të GJEDNJ-së në lidhje me parimin e proporcionalitetit, duke qenë kjo Gjykatë mjeti i fundit për mbrojtjen e këtyre të drejtave (*shih vendimet nr. 79, datë 12.11.2024; nr. 29, datë 16.4.2024, të Gjykatës Kushtetuese*).

38. Për rrjedhojë, për sa kohë që pretendimet në drejtim të së drejtës së aksesit dhe standardit të arsyetimit të vendimit, në thelb, kanë të bëjnë me përcaktimin e fakteve dhe me mënyrën e interpretimit dhe të zbatimit të dispozitave që përcaktojnë rregullat për kontrollin e vendit apo të banesës, me qëllim sekuestrimin e provave materiale, çka sipas kërkueses, vë në dyshim ligjshmërinë, domosdoshmërinë dhe proporcionalitetin e veprimeve dhe masave të marra nga autoritetet e ndjekjes penale dhe vlerësimin e gjykatave të zakonshme në këtë drejtim, ato do të shqyrtohen në këndvështrim të respektimit të kriterëve kushtetues të ndërhyrjes në të drejtën substanciale të paprekshmërisë së banesës. Gjykata, referuar natyrës dhe thelbit të këtyre pretendimeve të kërkueses, për sa kohë që ato kanë të bëjnë me njërin nga aspektet e së drejtës për jetë private, atë për paprekshmërinë e banesës, vlerëson t’i trajtojë në vijim, në themel, në këndvështrim të së drejtës së garantuar nga neni 37 i Kushtetutës dhe neni 8 i KEDNJ-së.

39. Thënë sa më sipër, Gjykata do të ndalet në vijim në shqyrtimin në themel të pretendimeve të kërkueses për të drejtën për paprekshmërinë e banesës, në këndvështrim të nenit 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së dhe për cenimin e lirisë së veprimtarisë ekonomike, në këndvështrim të nenit 11 të Kushtetutës.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për të drejtën e paprekshmërisë së banesës

40. Sipas kërkueses, zyra e saj është kontrolluar nga OPGJ-të dhe janë sekuestruar një sasi dokumentesh dhe disa pajisje kompjuterike. Sipas saj, OPGJ-të sapo kanë hyrë në zyrë kanë urdhëruar që asnjë punonjës të mos lëvizte nga vendi i punës, kanë kontrolluar të gjithë kompjuterët e zyrës, dollapët dhe sirtarët bazuar në bindjen e tyre, duke sekuestruar pajisjet

kompjuterike dhe dokumentet e përshkruara në procesverbalin e sekuestrimit. Vendimi i sekuestrimit, vijon ajo, ishte i paqartë, pasi nuk kishte të specifikuar sendet që duhet të sekuestroheshin, ndaj OPGJ-të praktikisht kanë kryer kontroll të hollësishëm të zyrës pa vendim gjyqësor, siç përcaktohet në nenin 202 të KPP-së, duke cenuar nenin 37 të Kushtetutës dhe nenin 8 të KEDNJ-së. Bazuar në nenin 208 të KPP-së, në vendimin e sekuestrimit duhet të specifikohen sendet dhe dokumentet që duhet të sekuestrohen, për të shmangur kontrollin e paautorizuar, ndërkohë që në rastin konkret ato nuk janë specifikuar dhe prokurorët shprehen edhe për *“çdo gjë tjetër që vlerësohet me rëndësi mbi faktin objekt hetimi”*. Në këtë kuptim, sipas kërkuësës, prokurorët nuk kanë nënkuptuar një dorëzim vullnetar. Kështu, për përfaqësuesen A.P. të kërkuësës ka qenë e pamundur të vlerësohej se cilat ishin *“dokumentet e tjera që kishin rëndësi mbi faktin objekt hetimi”*, në mënyrë që t’i dorëzonte ato vullnetarisht, pa u kryer kontroll. Po sipas kërkuësës, edhe sipas procesverbalit të sekuestrimit kuptohet qartësisht se është kryer kontroll dhe shumë sende e dokumente janë marrë kundër vullnetit të A.P., për sa kohë në të shënohet *“sendet/ dokumentet e gjetura apo të dorëzuara ...”*, duke pranuar vetë OPGJ-të se një pjesë e tyre janë të gjetura, pra jo të dorëzuara. Edhe fakti i sekuestrimit jo vetëm të një kompjuteri, sipas vendimit të sekuestrimit, por katër të tillëve, tregon se ka pasur kontroll të zyrës. Po ashtu, nëse nuk do të ishte kryer kontroll, nuk do të kishte pasur dorëzim vullnetar edhe të kompjuterit ku mbahej kontabiliteti i një prej operatorëve më të mëdhenj në vend, pajisje kjo që për më tepër nuk ishte as në pronësi të saj. Fakti që nuk ka pasur vërejtje në procesverbalin e sekuestrimit, nuk do të thotë se nuk ka shkelje në kontrollin e zyrës, ndërkohë që ajo ka paraqitur ankim ndaj kësaj procedure.

41. Po sipas kërkuësës, ndërhyrja në të drejtën e paprekshmërisë së banesës nuk respekton kriteret e nenit 17 të Kushtetutës dhe ato të jurisprudencës së GJEDNJ-së. Ndërhyrja përmes kontrollit dhe sekuestrimit në vijim nuk ka qenë as e ligjshme, as e domosdoshme dhe proporcionale. Kontrolli është kryer pa vendim të gjykatës, në shkelje të nenit 202 të KPP-së. Nuk qëndron pretendimi për kryerjen në kushte urgjence, pasi shtetasit F.B. i janë marrë disa herë deklarime. Për më tepër, dinamika e hetimit nuk tregon se ka pasur ndonjë urgjencë që bënte të pamundur marrjen e një vendimi kontrolli nga gjykata, sepse procedimi penal është regjistruar në datën 1.12.2020, pra më shumë se 2 vjet përpara. Sipas kërkuësës, edhe në rastet e urgjencës, dispozitat procedurale kërkojnë verifikimin gjyqësor të kushteve të saj, çka nuk ka ndodhur në rastin konkret, ndërsa kontrolli nga gjykata të procedurës së ndjekur nuk ka qenë efektiv, për sa kohë ato nuk kanë shqyrtuar dhe nuk u kanë dhënë përgjigje pretendimeve për ligjshmërinë, domosdoshmërinë dhe proporcionalitetin e masës. Gjatë kontrollit janë sekuestruar edhe 3 pajisje kompjuterike që nuk kanë qenë objekt i vendimit të sekuestrimit dhe nuk kanë lidhje me hetimin, si dhe disa dokumente që nuk kanë lidhje me objektin e tij. Po ashtu, sipas kërkuësës, kontrolli është kryer pa u thirrur një person i besuar, siç mund të ishin avokatët që kanë njohuri të posaçme, sipas nenit 205 të KPP-së.

42. Sipas subjektit të interesuar, Prokurorisë së Posaçme, pretendimi se në rastin konkret është ushtruar kontroll është i pabazuar dhe ai ka marrë përgjigje të arsyetuar nga gjykatat e zakonshme, sipas të cilave nuk ka pasur kontroll të zyrës së kërkuësës. Në vendimin e sekuestrimit nuk mund të evidentohet se çfarë do të provohej nga sendet dhe dokumentet objekt sekuestrimi, për sa kohë të dhënat e hetimit paraprak mbulohen nga sekreti hetimor. Po ashtu, fakti se nuk është bërë një listë e dokumenteve që duhet të sekuestroheshin, nuk tregon se OPGJ-ve u është kërkuar të ushtrojnë kontroll dhe as se ata kanë kryer një të tillë, pasi lista në çdo rast do të përfundonte me fjalën *“e të tjera”*, për shkak të pafundësisë së llojeve të akteve që kërkuësja mund të dispononte dhe për sa kohë që hetimi shtrihej në ngjarje ndër vite, ku implikoheshin shumë persona. Ky subjekt ka prapësuar se prokurorët janë shprehur për sekuestrimin edhe të çdo sendi që vlerësohej me rëndësi për hetimin dhe që ofronte të dhëna për faktin objekt hetimi, duke mos abuzuar aspak me të drejtën për vlerësimin e domosdoshmërisë, por duke ia deleguar OPGJ-ve sekuestrimin e këtyre sendeve, në respektim të nenit 208 të KPP-së. Sipas këtij subjekti, sekuestrimi është urdhëruar në kushte urgjence, pas marrjes së deklarimit të shtetasit F.B. se të gjitha dokumentet e shoqërisë *“H.”* sh.p.k. gjendeshin në zyrën e kërkuësës dhe pasi është vlerësuar se në rast vonese ai mund të lajmëronte bashkëpunëtorët e tij për të manipuluar ose zhdukur provat që do të hidhnin

dritë mbi ngjarjen dhe autorët. Në zbatim të vendimit të sekuestrimit, OPGJ-të janë paraqitur menjëherë pranë zyrës së kërkueses, ku kanë kontaktuar receptionisten që ka kërkuar të mos kryhej asnjë veprim derisa të vinte përfaqësuesja A.P. dhe pas ardhjes së saj, pasi i është vënë në dispozicion vendimi i sekuestrimit, ajo është treguar bashkëpunuese, jo vetëm duke krijuar lehtësitë e nevojshme përmes vënies në dispozicion të sendeve/dokumente të kërkuara, madje edhe të një kompjuteri për mbajtjen e procesverbalit të sekuestrimit, por edhe duke vënë në dispozicion dokumentet e kërkuara, ndërsa për pajisjet kompjuterike ka shprehur shqetësimin se sekuestrimi do të ndikonte në punën e përditshme, shqetësim që është marrë parasysh, duke u marrë vetëm ato pajisje të identifikuara nga vetë A.P. si pajisje ku ndodheshin dokumente që lidheshin me shoqërinë “H.” sh.p.k. Sipas subjektit të interesuar, në procesverbalin e sekuestrimit janë përshkruar hollësisht të gjitha sendet/dokumentet e sekuestruara dhe një kopje e tij i është dhënë përfaqësues A.P. të kërkueses, e cila nuk ka pasur pretendime dhe nuk ka bërë ndonjë shënim. Edhe kur është pyetur në datën 2.5.2023, përfaqësuesja A.P. e kërkueses nuk ka ngritur pretendime për veprimet e kryera gjatë sekuestrimit. Nëse do të ishte ushtruar kontroll, vijon subjekti i interesuar, atëherë do të ishin sekuestruar edhe një tërësi sendesh të tjera, të cilat u gjetën dhe u sekuestruan vetëm gjatë kontrollit të muajit tetor 2023. Shënimi në procesverbalin e sekuestrimit “*sendet/dokumentet e gjetura apo të dorëzuara*” nuk vërteton se është ushtruar kontroll, pasi përveçse fjalët janë vendosur si alternativë, gjetja dhe dorëzimi i tyre është bërë nga vetë përfaqësuesja A.P. e kërkueses.

43. Po sipas subjektit të interesuar, në rastin konkret janë zbatuar në mënyrë të drejtë dispozitat ligjore procedurale penale, pasi sekuestrimi është urdhëruar në kuadrin e një procedimi penal, të regjistruar për veprën penale të parashikuar nga neni 287 i KP-së, ndërsa ka ekzistuar një dyshimi i arsyeshëm për kryerjen e kësaj vepre penale, ka ekzistuar situata e urgjencës dhe rëndësisë që paraqisnin provat për të cilat është proceduar me sekuestrimin. Po ashtu, sekuestrimi është bërë për një qëllim të ligjshëm dhe është garantuar proporcionaliteti mes rëndësisë së veprës, interesit publik dhe interesit të kërkueses. Sipas subjektit të interesuar, në pajisjet e sekuestruara, ndryshe nga sa kërkuesja pretendon, kanë rezultuar dokumente që kanë të bëjnë me shoqërinë “H.” sh.p.k., por se çfarë konkretisht provohet, evidentohet vetëm pas marrjes së provës dhe shqyrtimit të saj, ekspertimit dhe këqyrjes të të dhënave, në ndërthurje edhe me prova të tjera.

44. Gjykata vëren se sipas nenit 37 të Kushtetutës, paprekshmëria e banesës është e garantuar (pika 1) dhe kontrollet e banesës, si dhe të mjediseve që njësohen me të, mund të bëhen vetëm në rastet dhe në mënyrat e parashikuara me ligj (pika 2). Gjykata vëren, po ashtu, se sipas GJEDNJ-së, objekti i nenit 8 të KEDNJ-së është në thelb mbrojtja e individit nga ndërhyrjet arbitrare nga autoritetet publike (*shih Ložovyye kundër Rusisë, datë 24.4.2018, § 36*). E drejta për respektimin e banesës kuptohet jo vetëm si e drejtë për hapësirën aktuale fizike, por edhe për gëzimin e qetë të kësaj hapësire (*shih Giacomelli kundër Italisë, datë 2.11.2006, § 76; Halabi kundër Francës, datë 16.5.2019, § 54*).

45. Gjykata vlerëson se garancia kushtetuese e paprekshmërisë së banesës, sipas nenit 37, pika 1, të Kushtetutës, i garanton individit një hapësirë themelore jetese në lidhje me dinjitetin e tij njerëzor dhe në interes të zhvillimit të lirë të personalitetit të tij, duke pasur të drejtën të lihet i qetë në hapësirën e tij të jetesës. Kontrollet e banesës dhe të mjediseve që njësohen me të, që bën fjalë pika 2 e kësaj dispozite, përbëjnë një ndërhyrje serioze në këtë sferë personale thelbësisht të mbrojtur. Megjithatë, ndryshe nga sa ka përcaktuar për kontrollin vetjak (personal) në pikën 3 të dispozitës, kushtetutëbërësi për kontrollet e banesës dhe të mjediseve që njësohen me të nuk ka përcaktuar garancitë minimale, kriteret për kufizimin e kësaj të drejte (rastet, autoritetin publik kompetent, proporcionalitetin). Gjithsesi, kjo nuk duhet kuptuar se pesha dhe rëndësia kushtetuese e mbrojtjes së hapësirës private të individit është më e pakët, pasi vetë norma kushtetuese, për garantimin e kësaj të drejte kushtetuese dhe për të siguruar sundimin e së drejtës dhe mënjanimin e arbitraritetit, kërkon që kontrollet të bëhen vetëm në rastet dhe në mënyrat e parashikuara me ligj. Arsyet që kanë çuar kushtetutëbërësin në delegimin për ligjvënësin e zakonshëm të rregullimit të kontrolleve të banesës dhe të mjediseve duket se kanë të bëjnë me faktin se në praktikë fushat e ndërhyrjes së shtetit në këtë të drejtë përmes kontrolleve të autoriteteve publike mund të jenë

disa, në varësi të objektit të mbrojtjes dhe qëllimit të kontrollit, ndërkohë që ligjvënësi i zakonshëm ka mundësi të gjera njohjeje dhe vlerësimi, përveç edhe fleksibilitetin e nevojshëm, për të përcaktuar, modifikuar dhe përshtatur në vijimësi me praktikën më të mirat ndërkombëtare dhe, në veçanti, me jurisprudencën e GJEDNJ-së, rregullat konkrete procedurale në çdo fushë, për të garantuar në çdo rast një ekuilibër të drejtë mes kësaj të drejte kushtetuese dhe interesit publik.

46. Në kuptim të sa më sipër dhe duke mbajtur parasysh qëndrimet diametralisht të kundërta të palëve për mënyrën sesi u sekuestruan sendet në zyrën e kërkueses (me kontroll apo dorëzim vullnetar), Gjykata, duke mbajtur në konsideratë edhe jurisprudencën e GJEDNJ-së, do të shqyrtojë fillimisht nëse ka pasur ndërhyrje në të drejtën e saj për paprekshmërinë e zyrës në formën e kontrollit dhe nëse po, në vijim do të shqyrtojë nëse ndërhyrja ka qenë e justifikuar, pra nëse ajo ka qenë në përputhje me ligjin, nëse ka ndjekur një qëllim të ligjshëm dhe nëse ka qenë proporcionale, domethënë në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar atë.

a) Nëse ka pasur ndërhyrje

47. Gjykata vëren se kërkuesja pretendon se ka pasur kontroll të zyrës së saj nga OPGJ-të dhe sekuestrim nga ata në vijim të disa dokumenteve dhe pajisjeve kompjuterike në zbatim të vendimit të sekuestrimit të prokurorëve, në kuadër të një hetimi penal që po zhvillohej. Nga ana tjetër, subjekti i interesuar pranon se në zbatim të një mase sekuestrimi (provues) të ndërmarrë në kuadër të hetimit penal që zhvillohej, OPGJ-të janë futur në zyrën e kërkueses, me lejen e saj, por mohon që ata të kenë ushtruar kontroll të zyrës. Ai pranon se OPGJ-të kanë kryer sekuestrim të dokumenteve dhe pajisjeve kompjuterike sipas urdhrit të sekuestrimit të prokurorëve, por kërkimi, gjetja dhe dorëzimi i tyre është bërë nga vetë kërkuesja, përfaqësuesja e saj A.P., e cila nuk ka paraqitur asnjë vërejtje ose kundërshtim në procesverbalin ku janë dokumentuar veprimet e OPGJ-ve.

48. Gjykata vëren se sipas GJEDNJ-së si shembuj të “ndërhyrjes” së mundshme në të drejtën për respektimin e banesës janë: hyrja e policisë në shtëpinë e një personi (*shih Gutsanovi kundër Bullgarisë, datë 15.10.2013, § 217; Sabani kundër Belgjikës, datë 8.3.2022, § 41*) dhe kontrolli (*shih Murray kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 18.1.1994, § 86*), edhe kur aplikanti ka bashkëpunuar deri në atë masë sa i ka hapur derën policisë, e cila nuk kishte njoftuar paraprakisht, sepse heqja dorë nga e drejta themelore për mbrojtjen e banesës mund të bëhet vetëm pa detyrim dhe në bazë të pëlqimit të qartë dhe të informuar (*shih Sabani kundër Belgjikës, datë 8.3.2022, § 46*); kontrollet dhe sekuestrimet (*shih Chappell kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 30.3.1989, §§ 50–51; Funke kundër Francës, datë 25.2.1993, § 48*), edhe kur aplikanti ka bashkëpunuar me policinë (*shih Saint-Paul Luxembourg S.A. kundër Luksemburgut, datë 18.4.2013, § 38*) dhe kur vepra penale që ka çuar në kontroll është kryer nga një palë e tretë (*shih Buck kundër Gjermanisë, datë 28.4.2005*) dhe, në përgjithësi, çdo masë, nëse nuk është e ndryshme në mënyrën e ekzekutimit dhe efektet e saj praktike nga një kontroll, pavarësisht nga karakterizimi i tij sipas ligjit të brendshëm (*shih Belousov kundër Ukrainës, datë 7.11.2013, § 103; Kruglov dhe të tjerë kundër Rusisë, datë 4.2.2020, § 123*); vizitat në shtëpitë e zyrtarëve publikë pa leje, edhe kur nuk kryhet asnjë kontroll dhe as nuk sekuestrohen dokumente ose sende të tjera (*shih Halabi kundër Francës, datë 16.5.2019, §§ 54–56*). Po sipas GJEDNJ-së, shpërndarja e barrës së provës dhe niveli i bindjes së nevojshme për të arritur në një përfundim të caktuar janë të lidhura në mënyrë të pandashme me specifikën e fakteve, natyrën e pretendimit dhe të drejtën konventore në fjalë. Ndaj, në rastet kur qëndrimet e palëve për ngjarjet janë të ndryshme, Gjykata përcakton nëse kërkuesi ka paraqitur prova *prima facie* në mbështetje të versionit të tij dhe nëse është kështu, barra e provës duhet t’i kalojë qeverisë (*shih Fadeyeva kundër Rusisë, datë 9.6.2005, § 79; N.D. dhe N.T. kundër Spanjës, datë 13.2.2020, § 85; Sabani kundër Belgjikës, datë 8.3.2022, § 43*).

49. Në rastin konkret, Gjykata vëren se në procesin gjyqësor të zhvilluar mbi ankimin e kërkueses, në lidhje me pretendimin për ushtrim kontrolli të zyrës nga OPGJ-të, gjykatat e zakonshme kanë mbështetur qëndrimin e subjektit të interesuar, duke arritur në përfundimin se nuk ka pasur kontroll të zyrës së kërkueses dhe se OPGJ-të kanë kryer vetëm sekuestrim të dokumenteve dhe pajisjeve kompjuterike në zbatim të urdhrit të sekuestrimit të prokurorëve. Gjykatat, sikundër edhe kërkuesja dhe subjekti i interesuar, në lidhje me veprimet e kryera nga

OPGJ-të, qëndrimet e tyre i kanë mbështetur në përmbajtjen e vendimit të sekuestrimit dhe të procesverbalit të sekuestrimit. Edhe gjatë gjykimit kushtetues, pavarësisht ftesës së Gjykatës, palët nuk paraqitën prova të tjera.

50. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka pohuar se është detyrë e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm të vlerësojnë faktet dhe provat e administruara, si dhe të interpretojnë ligjin për qëllim të procesit gjyqësor që ato zhvillojnë, ndërsa detyra e saj është të vlerësojë nëse gjatë procesit gjyqësor ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese, si dhe nëse zbatimi i ligjit ka qenë eventualisht arbitrar, në kuptimin që të bjerë ndesh haptazi me konceptin e gjykimit të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës. Gjykata nuk vepron si shkallë e katërt gjykimi, por ajo ndërhyr atëherë kur gabimi ligjor ose faktik nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm është aq i dukshëm, sa një gjykatë e arsyeshme nuk mund ta kishte bërë ndonjëherë ose është i tillë që gjykimin e bën të padrejtë (*shtih vendimet nr. 64, datë 1.10.2024; nr. 59, datë 14.11.2023; nr. 33, datë 14.11.2022, të Gjykatës Kushtetuese*).

51. Megjithatë, duke marrë shkas nga specifikat e rastit konkret, pretendimet e kërkuases dhe rëndësinë e së drejtës së pretenduar të shkelur, duke mbajtur në konsideratë edhe elaborimin nga GJEDNJ-ja të parimit të barrës së provës, Gjykata çmon se është i pashmangshëm vlerësimi nga ajo i respektimit nga gjykatat e zakonshme të këtij parimi në rastin konkret, për sa kohë përcaktimet e faktit determinojnë përfundimet mbi ekzistencën e ndërhyrjes në të drejtën kushtetuese të paprekshmërisë së banesës të pretenduar si të shkelur nga kërkuësja.

52. Gjykata vëren se ndërhyrja e pretenduar nga kërkuësja ka ndodhur në kuadër të një procedimi penal të regjistruar në dhjetor të vitit 2020. Ky procedim, në kohën e ndodhjes së fakteve, në datën 28.4.2023, ka qenë i regjistruar për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, të parashikuar nga neni 287 i KP-së. Si të dyshuar për këtë vepër penale, megjithëse ende të paregjistruar në regjistrin e njoftimit të veprave penale, kanë qenë shoqëria e ndërtimit “H.” sh.p.k. dhe ortakët e saj, për të cilët kërkuësja, prej disa vitesh, ka ofruar shërbime konsulence financiare përfshirë, në veçanti, edhe në lidhje me aktivitetin e shoqërisë në ndërtimet e zhvilluara në pronën që ishte objekt hetimi penal. Megjithatë, në atë kohë, as kërkuësja, as administratorja dhe as ndonjë punonjës tjetër i saj, nuk kanë qenë të dyshuar për kryerjen e veprës penale të regjistruar ose të ndonjë vepre tjetër penale.

53. Gjatë hetimit të procedimit penal, mesditën e datës 28.4.2023, prokurorët kanë marrë në pyetje një nga ortakët dhe njëherazi administratorin e shoqërisë “H.” sh.p.k., shtetasin F.B. Në deklaratimet e tij, ndër të tjera, në lidhje me dokumentet e shoqërisë për aktivitetin e ndërtimit në pronën që ishte objekt hetimi, ai ka pohuar se ato gjendeshin në zyrën e kërkuases, kurse për disa pyetje specifike të prokurorëve në lidhje me ortakërinë, investimet dhe ndarjen e dividendit, ai ka kërkuar dhënien e një kohe të nevojshme për t’u konsultuar me ato dokumente. Pas përfundimit të pyetjes së këtij shtetasi, prokurorët kanë përpiluar vendimin e sekuestrimit të sendeve/dokumenteve. Në këtë vendim përshkruhet se në kuadër të veprimeve hetimore për procedimin penal në fjalë, lind e nevojshme të sekuestrohen pranë zyrës së A.P. të gjitha dokumentet që kanë lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k., kompjuteri në të cilin mbaheshin të dhënat e kësaj shoqërie, si dhe çdo gjë tjetër që vlerësohet me rëndësi për hetimin dhe që ofron të dhëna mbi faktin objekt hetimi. Mbi këtë bazë, mbështetur në nenet 208 e vijuese të KPP-së, prokurorët kanë urdhëruar sekuestrimin e sendeve/dokumenteve si më lart, duke ngarkuar për zbatimin e vendimit tre OPGJ të cilët, përveç dokumentimit me procesverbal të sekuestrimit, janë urdhëruar të njihnin personat e interesuar me atë vendim, ndaj të cilit lejohej ankim sipas ligjit. Megjithatë, në vendim, përveç të dhënës identifikuese “që kanë lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k.”, nuk tregohet që përfaqësueses së kërkuases i është dhënë ndonjë informacion për faktet objekt hetimi apo për të dhënat që kishin rëndësi për hetimin, në mënyrë që ajo të kishte mundësi të identifikonte sendet dhe dokumentet që përmbanin ato të dhëna dhe për të cilat urdhërohej sekuestrimi, por edhe për t’i dorëzuar ato vullnetarisht.

54. Megjithëse në vendimin e sekuestrimit nuk tregohet koha kur kjo masë duhej të zbatohet, referuar procesverbalit të sekuestrimit del se ajo është zbatuar menjëherë. Sipas procesverbalit të hartuar në 15 faqe, në fillim të tij pasqyrohet momenti i përpilimit, pikërisht në datën 28.4.2023,

ora 15:30. Në vijim, përshkruhet se ai mbahet në bazë të “neneve 300 dhe 301 të KPP-së”, për sekuestrimin e dokumenteve “të gjetura” në zbatim të vendimit të prokurorëve të datës 28.4.2023, në funksion të hetimeve që zhvillohen në kuadër të procedimit penal nr. 287/2020 dhe, më pas, përshkruhen “sendet/dokumentet e gjetura (apo të dorëzuara) nga shtetasja A.P., pronare e vetme e subjektit tregtar “Studio Pustina” sh.p.k....”. Në procesverbal, në mënyrë të detajuar, janë evidentuar 4 pajisje kompjuterike, 407 dokumente shkresore që lidhen me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe 4 dokumente shkresore të tjera (pasqyra financiare) që u përkasin subjekteve juridike të tjera, duke u evidentuar gjithashtu se 2 grupe dokumentesh shkresore (të përcaktuara konkretisht) gjendeshin në 2 dosje, ku në pjesën anësore të njërës shënohej “P. Parkimi 2010-2011”, ndërsa në atë të tjetrës “H. Kontrata 2011”.

55. Gjykata vëren, megjithatë, se në procesverbalin e sekuestrimit nuk ka ndonjë sqarim se përse OPGJ-të janë mbështetur në nenin 300 të KPP-së, që bën fjalë për veprimet me iniciativë të policisë gjyqësore në rastet e verifikimeve të ngutshme në vend, kur ka rrezik që gjurmët dhe sendet të ndryshojnë ose të humbasin dhe prokurori nuk mund të ndërhyjë. Po kështu, nuk tregohet që përfaqësueses A.P. të kërkujeses t'i jetë dhënë ndonjë informacion, qoftë edhe në atë masë që nuk shkelte sekretin hetimor, në lidhje me faktet objekt hetimi ose për të dhënat që kishin rëndësi për hetimin, referuar të cilit ajo të mund të identifikonte dhe të dorëzonte ato dokumente, pajisje kompjuterike ose çdo gjë tjetër që përmbante të dhëna për shoqërinë “H.”, me rëndësi për hetimin dhe mbi faktet objekt të tij. Nuk ka as ndonjë sqarim të mëtijshëm për sa përshkruhet për sendet/dokumentet “e gjetura (apo të dorëzuara)”. Gjithashtu, nuk tregohet nëse në zyrën e kërkujeses janë sekuestruar të gjitha dokumentet dhe pajisjet kompjuterike apo vetëm një pjesë e tyre, sikurse kjo e fundit deklarohet nga subjekti i interesuar, ndërsa kërkujesja nuk parashtron asgjë konkrete në këtë drejtim. Së fundi, në procesverbal nuk tregohet as se kur sekuestrimi ka përfunduar, pra sa ka zgjatur në kohë zbatimi i masës. Gjithsesi, procesverbali është nënshkruar edhe nga përfaqësuesja A.P. e kërkujeses, pa ndonjë vërejtje apo shënim tjetër.

56. Në datën 2.5.2023 përfaqësuesja A.P. e kërkujeses është pyetur nga OPGJ-të në cilësinë e personit që ka dijeni për veprën penale dhe ajo ka dhënë deklarime për lidhjen e saj dhe të “Studio Pustina” me shoqërinë “H.” sh.p.k., administratorin dhe ortakët e saj, si dhe për veprimet financiare të kryera për ata. Ajo nuk është pyetur dhe as ka bërë ndonjë deklaramë në lidhje me veprimet e kryera në zyrën e kërkujeses në datën 28.4.2023. Ndërkohë, në datën 8.5.2023, përmes shërbimit postar, kërkujesja ka paraqitur ankim në gjykatë kundër vendimit të sekuestrimit të prokurorëve të datës 28.4.2023, të zbatuar po në këtë datë nga OPGJ-të, duke ngritur pretendime për vendimin e sekuestrimit dhe për mënyrën e ekzekutimit të tij nga OPGJ-të, duke pretenduar, ndër të tjera, se për realizimin e sekuestrimit është ushtruar prej tyre kontroll i paautorizuar i zyrës.

57. Gjykata konstaton, gjithashtu, se në vijim të hetimeve paraprake, me kërkesë të prokurorëve, GJKKO-ja e Shkallës së Parë, me vendimin nr. 420, datë 21.10.2023, ka autorizuar kontrollin edhe të zyrës së kërkujeses, duke disponuar dhe për sekuestrimin e sendeve të gjetura gjatë kontrollit dhe që përbënin provë materiale. Në zbatim të këtij vendimi, në datën 22.10.2023 OPGJ-të, pas kontrollit të zyrës së kërkujeses, bazuar në nenin 300, pika 2, të KPP-së, kanë sekuestruar disa dokumente dhe sende të gjetura (ose dorëzuara) nga përfaqësuesja A.P. e saj, përfshirë, ndër të tjera, edhe 2 njësi qendrore, 2 laptopë dhe 2 *hard disc*. Duket se në zyrën e kërkujeses ka pasur edhe dokumente dhe pajisje kompjuterike që në vlerësim të organit të prokurorisë kanë pasur interes për hetimin, çka mbështet deklarinë e subjektit të interesuar se në datën 28.4.2023 OPGJ-të kanë sekuestruar vetëm sende dhe dokumente të dorëzuara nga vetë kërkujesja. Megjithatë, ndërsa kontrolli dhe sekuestrimi në këtë rast ka ndodhur rreth 6 muaj më pas, është e paqartë nëse dokumentet dhe pajisjet e sekuestruara kanë qenë në zyrën e kërkujeses edhe në datën 28.4.2023.

58. Gjykata vëren se versionet e palëve për mënyrën sesi OPGJ-të kanë vepruar për zbatimin e vendimit të sekuestrimit duken të mundshme. Megjithatë, ka edhe një version tjetër, i cili, në kontekst të rrethanave, duket më i besueshëm në rastit konkret. Sipas këtij versioni, një pjesë e paidentifikuar e sendeve dhe dokumenteve të sekuestruara është dorëzuar nga vetë kërkujesja, administratorja e saj A.P., kurse një pjesë tjetër e tyre, po ashtu të paidentifikuara, janë gjetur nga OPGJ-të. Një gjë e tillë nënkupton një lloj kërkimi nga këta të fundit, qoftë edhe sipërfaqësor dhe

të kufizuar të zyrës së kërkueses. Në këtë pikë mbahet parasysh fakti i pranuar nga palët se kanë qenë tre OPGJ të cilët kanë qenë brenda zyrës së kërkueses dhe kanë qëndruar aty për një periudhë jo të shkurtër, referuar për këtë kohës së nevojshme për pasqyrimin në procesverbal të asaj sasive të madhe të sendeve dhe dokumenteve të sekuestruara, përveçse edhe përshkrimit të detajuar të tyre. Gjykata vlerëson se kërkuesja ka përmbushur *prima facie* barrën e saj të provës, ndërkohë që subjekti i interesuar nuk ka arritur të hedhë poshtë faktin se ka pasur një ndërhyrje në të drejtën e kërkueses për paprekshmërinë e zyrës.

59. Në vlerësim të Gjykatës do të ishte joproporcionale që barra e provës t'i ngarkohej vetëm individit, sikurse gjykatat e zakonshme kanë konsideruar praktikisht në rastin konkret, ndërsa është në detyrimin e autoritetit publik, subjektit të interesuar në këtë rast, të dokumentojë dhe provojë qartësisht masat dhe veprimet e ndërmarra, në veçanti kur ato prekin ose mund të prekin të drejta dhe liri kushtetuese. Ndërhyrja në të drejtën e kërkueses në rastin konkret ka konsistuar në zbatimin praktikisht të një mase kërkimi në zyrën e saj, e shoqëruar me sekuestrim, e cila për nga mënyra e zbatimit dhe efektet e saj praktike në thelb përbën një kontroll banese për efekte të zbatimit të nenit 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së.

60. Nga ana tjetër, në lidhje me faktin se përfaqësuesja e kërkueses ka nënshkruar procesverbalin e sekuestrimit pa vërejtje, Gjykata vlerëson të shqyrtojë, së pari, nëse kjo do të konsiderohet, në çdo rast, se përbën heqje dorë nga e drejta kushtetuese, pra nëse në parim do të përbente lejm të një mase kontrolli. Sipas GJEDNJ-së, heqja dorë nga një e drejtë themelore duhet të përcaktohet në mënyrë të qartë, duke u bërë me njohuri të plotë të fakteve, pra në bazë të pëlqimit të informuar (*shih Pfejfer dhe Plankl kundër Austrisë, datë 25.2.1992, §§ 37–38*) të qartë dhe pa detyrim (*shih Sabani kundër Belgjikës, datë 8.3.2022, § 46*). Përveç kësaj, heqja dorë duhet të shoqërohet me garanci minimale në përpjesëtim me rëndësinë e saj (*shih Dvorski kundër Kroacisë, datë 20.10.2015, § 100; Božić kundër Letonisë, datë 18.5.2017, § 69*) dhe, pasi të përdoret, jo vetëm që duhet të jetë vullnetare, por duhet të përbëjë edhe një heqje dorë të vetëdijshme dhe inteligjente nga një e drejtë (*shih Pishchalnikov kundër Rusisë, datë 24.9.2009, § 77*).

61. Thënë sa më lart, në rastin konkret nuk rezulton ndonjë e dhënë mbi të cilën Gjykata të vërejë mënyrën sesi është proceduar në respekt të këtij parimi, pra nëse përfaqësuesja A.P. e kërkueses është informuar për ushtrimin e të drejtave të saj, përfshirë atë për të refuzuar kërkimin nga OPGJ-të në ambientet e saj, qoftë edhe në mënyrë sipërfaqësore ose të kufizuar, të sendeve dhe dokumenteve apo për pasojat e dhënies së pëlqimit për këtë qëllim, si dhe nëse kjo heqje dorë nga kjo e drejtë ka qenë e vetëdijshme, në kuptimin e shprehjes së vullnetit pa vese, pasi të jetë kuptuar rëndësia e veprimit dhe e pasojave. Referimi nga subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, në nënshkrimin e procesverbalit pa vërejtje, nuk përbën bazë të mjaftueshme për të arritur në përfundimin se kjo përbën në thelb miratim kontrolli nga ana e kërkueses.

62. Po ashtu, fakti se përfaqësuesja A.P. e kërkueses i ka lejuar OPGJ-të të futen në zyrë apo se ajo ka bashkëpunuar me ta, duke iu ofruar edhe një post pune dhe kompjuter për përpilimin e procesverbalit të sekuestrimit, rrethana këto që nuk kundërshtohen nga kërkuesja, nuk mund të interpretohet si dhënie pëlqimi edhe për lejimin e tyre për të kërkuar në zyrën e saj, të sendeve, dokumenteve apo çdo gjëje tjetër me interes për hetimin penal që zhvillohej. Edhe për këtë aspekt vlen parimi i evidentuar më lart se heqja dorë nga një e drejtë themelore duhet të përcaktohet në mënyrë të qartë, duke u bërë me njohuri të plotë të fakteve, pra në bazë të pëlqimit të informuar dhe pa detyrim.

63. Së fundi, fakti se disa muaj më vonë ka pasur një procedurë kontrolli dhe sekuestrimi edhe të dokumenteve/sendëve të tjera në zyrën e kërkueses, ndryshe nga sa subjekti i interesuar pretendon, nuk përjashton pasjen e një kontrolli edhe në rastin në shqyrtim. Një rrethanë e tillë mund të tregojë vetëm se kontrolli dhe sekuestrimi në rastin konkret mund të mos ketë qenë i plotë apo i kujdesshëm, mbase edhe për arsye objektive që lidheshin me faktet e identifikuar si pjesë e objektit të hetimit, i cili duket se ka qenë dinamik.

64. Për sa më lart, Gjykata arrin në përfundimin se ka pasur ndërhyrje në të drejtën e kërkueses për paprekshmërinë e banesës.

b) Nëse ndërhyrja ka qenë e justifikuar

65. Gjykata, në vijim, do të ndalet në analizën nëse ndërhyrja në të drejtën e kërkuësës për paprekshmërinë e banesës është e justifikuar, pra respekton kriteret kushtetuese të kufizimit, në kuptim të nenit 17 të Kushtetutës dhe ato të përcaktuara në jurisprudencën e GJEDNJ-së.

i. Nëse ndërhyrja ka qenë në përputhje me ligjin

66. Gjykata vëren se kërkuësja ka pretenduar se kontrolli i zyrës së saj është bërë në kundërshtim me ligjin, nenin 202 të KPP-së, pasi është bërë pa vendim gjyqësor. Përkundër kësaj, subjekti i interesuar, pavarësisht se ka mohuar që zyra e kërkuësës të jetë kontrolluar nga OPGJ-të, ka prapësuar se masa e sekuestros (provues) ndaj kërkuësës është zbatuar në kushte urgjence, pasi sendet dhe dokumentet objekt sekuestrimi mund të zhdukeshin ose të humbitnin. Ndërkohë, për zbatimin e masës së sekuestrimit provues, OPGJ-të janë bazuar në nenin 300 të KPP-së.

67. Sikurse dhe më lart u parashtrua, neni 37 i Kushtetutës, rregullimin e rasteve dhe të mënyrës së kontrolleve të banesës dhe të mjediseve që njësohen me të, ia ka deleguar ligjvënësit të zakonshëm. Në lidhje me kontrollin në fushën penale, ai rregullohet nga KPP-ja. Sipas kësaj të fundit, kontrolli dhe sekuestrimi (provues) janë dy mjete të ndryshme të kërimit të provës që rregullohen nga dispozita të veçanta të KPP-së. Sekuestrimi paraqitet si një masë hetimore procedurale autonome, por megjithatë në praktikë ai shpesh shoqëron ose pason një masë kontrolli ose këqyrjeje, sepse pikërisht përmes këtyre të fundit mund të gjenden sendet, dokumentet ose diçka tjetër që duhet sekuestruar. Nenet 202-207 të KPP-së rregullojnë kushtet dhe mënyrën e kryerjes së kontrolleve, përfshirë edhe të vendit apo të banesës, duke pasur si synim gjetjen e provave materiale të veprës penale ose të sendeve që i përkasin asaj, në rastet kur ekzistojnë arsye të bazuara për të menduar se ato gjenden në një vend të caktuar. Në veçanti, pikat 1 dhe 2 të nenit 202 të KPP-së parashikojnë se kontrolli edhe i vendit apo i banesës, si rregull, lejohet të kryhet vetëm me vendim të gjykatës dhe, përjashtimisht, në rast flagrante ose në rast ndjekjeje të personit që është duke ikur, që nuk lejon nxjerrjen e një vendimi kontrolli nga gjykata, OPGJ-të kryejnë edhe kontrollin e vendit apo të banesës, duke zbatuar rregullat e caktuara në nenin 298 të kodit (pika 3). Ndërsa neni 207 i KPP-së rregullon sekuestrimin gjatë kontrollit, duke parashikuar se sendet e gjetura gjatë kontrollit sekuestrohen, me kusht që të jenë të përcaktuara në vendimin për lejimin e kontrollit (pika 1). Sendet që nuk përfshihen në vendimin përkatës të kontrollit, por që lidhen me të njëjtën vepër penale, mund të sekuestrohen (pika 2) dhe po ashtu sekuestrohen sendet që nuk kanë lidhje me veprën penale për të cilat është dhënë vendimi i kontrollit, por që lidhen me një vepër tjetër penale që ndiqet kryesisht (pika 3), duke u zbatuar në këto dy raste kriteret e nenit 301 të kodit (pika 4).

68. Nga ana tjetër, sekuestrimi provues rregullohet në nenet 208–220 të KPP-së, të cilat, mes të tjerash, parashikojnë se ai mund të vendoset nga gjyqtari ose prokurori, me vendim të arsyetuar, për sekuestrimin e provave materiale dhe të sendeve që lidhen me veprën penale kur ato janë të domosdoshme për vërtetimin e fakteve, dhe se ai kryhet nga vetë ai që ka nxjerrë vendimin ose OPGJ-të e deleguar me të njëjtin vendim (neni 208). Në rastin e procedimeve për krime që lidhen me teknologjinë e informacionit, neni 208/a parashikon sekuestrimin e të dhënave ose sistemeve kompjuterike, me kërkesë të prokurorit dhe me vendim të gjykatës, në të cilin përcaktohet e drejta për të hyrë, kërkuar dhe marrë të dhënat kompjuterike në sistemin kompjuterik, si dhe ndalimi për kryerjen e veprimeve të mëtejshme apo sigurimi i të dhënave ose i sistemit kompjuterik. Neni 212 i kodit parashikon të drejtën e ankimit në gjykatë edhe të personit tek i cili janë sekuestruar sendet dhe të atij që ka të drejtën e kërimit të tyre.

69. Ndërkohë, KPP-ja, në nenet 293–303 të saj, rregullon posaçërisht veprimtarinë me iniciativë të policisë gjyqësore në kuadër të hetimeve paraprake. Kështu, neni 294 rregullon “sigurimin e burimeve të provave”, duke parashikuar se edhe pas referimit të veprës penale policia gjyqësore vazhdon të kryejë funksionet e treguara në nenin 30, duke grumbulluar e fiksuar çdo element të vlefshëm për rindërtimin e faktit dhe për individualizimin e fajtorit, duke proceduar sidomos edhe për kërkimin dhe fiksimin e sendeve dhe të gjurmëve të veprës penale, si dhe për ruajtjen e tyre dhe të vendit të ngjarjes për aq kohë sa kjo gjë është e domosdoshme apo dhe për kryerjen e veprimeve të caktuara në nenet vijuese (pika 1). Pas ndërhyrjes së prokurorit, policia gjyqësore kryen çdo veprim të urdhëruar ose të deleguar posaçërisht nga prokurori, si dhe kryen me iniciativë

çdo veprim hetimor të nevojshëm dhe siguron burime të reja të provës (pika 2). Neni 298 i KPP-së në vijim, i cili është i lidhur me nenin 202, pika 3, të tij rregullon “kontrollin”. Sipas pikës 1 të këtij neni, në rast flagrante ose në rast ndjekjeje të personit që është duke ikur, OPGJ-të kryejnë kontroll edhe në një vend të caktuar kur kanë arsye të bazuara të mendojnë se në të ndodhen sende ose gjurmë të veprës penale që mund të zhduken a të humbasin. Veprimet e kryera i nënshtrohen kontrollit të prokurorit sipas nenit 301 të këtij kodi (pika 4). Kurse neni 300 i kodit rregullon “verifikimet e ngutshme në vend”, duke përcaktuar se OPGJ-të dhe agjentët e policisë gjyqësore marrin masa që gjurmët dhe sendet që i përkasin veprës penale të fiksohen e të ruhen dhe që gjendja e vendngjarjes dhe e sendeve të mos ndryshojnë dhe kur ka rrezik që ato të ndryshojnë ose të humbasin dhe prokurori nuk mund të ndërhyjë urgjentisht, OPGJ-të kryejnë veprimet hetimore të domosdoshme dhe, kur është rasti, sekuestrojnë provat materiale dhe sendet që lidhen me veprën penale. Neni 301 parashikon se sekuestrimi kontrollohet nga prokurori, i cili me vendim të motivuar e vleftëson atë në qoftë se ekzistojnë kushtet ose vendos kthimin e sendeve të sekuestruara, vendim ndaj të cilit mund të bëhet ankim në gjykatë brenda dhjetë ditëve edhe nga personi të cilit i janë sekuestruar sendet dhe ai që ka të drejtë t’i kthehen ato, ankim që nuk pezullon zbatimin e sekuestros. Ndërsa neni 303 i KPP-së përcakton detyrimin për dokumentim të veprimeve nga policia gjyqësore, ndër të tjera, edhe të kontrolleve dhe sekuestimeve (shkronja “ç”).

70. Nga sa më lart, Gjykata vëren se KPP-ja, për sa i përket kontrollit të vendit apo të banesës, me qëllim sekuestrimin e provave materiale dhe të sendeve që lidhen me veprën penale kur ato janë të domosdoshme për vërtetimin e fakteve, parashikon se ai, si rregull, kryhet me vendim të gjykatës. Megjithatë, kodi lejon kryerjen e një kontrolli të tillë edhe pa vendim të gjykatës, me iniciativë të OPGJ-ve, por vetëm në rast flagrante ose në rast ndjekjeje të personit që është duke ikur, që nuk lejon nxjerrjen e një vendimi kontrolli nga gjykata dhe kur kanë arsye të bazuara të mendojnë se në të ndodhen sende ose gjurmë të veprës penale që mund të zhduken a të humbasin.

71. Po ashtu, KPP-ja bën fjalë edhe për “verifikime të ngutshme në vend” nga ana e OPGJ-ve të cilët, në rastin kur gjendja e vendngjarjes dhe e sendeve ka rrezik që të ndryshojnë ose të humbasin dhe prokurori nuk mund të ndërhyjë urgjentisht, kanë përgjegjësinë të kryejnë të gjitha veprimet hetimore të domosdoshme, duke përfshirë edhe sekuestrimin e provave materiale dhe sendeve që lidhen me veprën penale.

72. Nisur nga sa më sipër Gjykata vëren se, duke parashikuar mundësinë e kontrollit të vendit apo të banesës me iniciativë të OPGJ-ve, pra pa vendim të gjykatës, KPP-ja u referohet kërkesave të efikasitetit.

73. Gjykata vëren, po ashtu, se KPP-ja nuk ka ndonjë rregullim specifik për nocionin “rast flagrante” të përdorur në nenet 202 dhe 298. Megjithatë, në kreun që rregullon “arrestimin në flagrante”, pikërisht në nenin 252 të saj, rregullohet nocioni “gjendje e flagrante”, duke përcaktuar se është në gjendje të tillë personi që është kapur në kryerje e sipër të veprës penale ose ai që menjëherë pas kryerjes së veprës ndiqet nga policia gjyqësore, nga personi viktimë ose nga persona të tjerë ose që është kapur me sende dhe prova e materiale, nga të cilat duket se ka kryer veprën penale. Kurse në lidhje me “verifikimet e ngutshme në vend”, që bën fjalë neni 300 i KPP-së, duket se ato janë të lidhura me “vendngjarjen”, por edhe për këtë nocion nuk ka ndonjë rregullim specifik. Megjithatë, referuar neneve 198 e vijuese, që rregullojnë “këqyrjet” si një nga mjetet e kërimit të provës, duket se nocioni “vendngjarje” mund të ketë kuptimin e një hapësire fizike apo edhe virtuale dhe të përfshijë vendin ku është përgatitur vepra penale, vendin ku ajo është realizuar, vendin ku janë lënë pasojat materiale të saj apo dhe vendin ku gjenden prova materiale ose gjurmë të lidhura me të.

74. Së fundi, Gjykata vëren se KPP-ja nuk ka ndonjë parashikim për mundësinë e ankimit të një mase kontrolli të vendit apo të banesës, qoftë të lejuar me vendim të gjykatës, ashtu edhe të kryer me iniciativë nga OPGJ-të. Megjithatë, në jurisprudencën e saj Gjykata është shprehur se referuar parashikimeve aktuale ligjore, kur gjatë kontrollit sekuestrohen prova materiale, atëherë pretendimet kushtetuese për procedurën e kontrollit parashtrihen nga individë në aktin e ankimit ndaj vendimit të sekuestrimit drejtuar një gjykate më të lartë dhe pas shterimit të atyre mjeteve

juridike ai mund të paraqesë ankim kushtetues individual (*shih paragrafin 22 të vendimit*). Kurse kur nga kontrolli nuk gjenden sende për t'u sekuestruar në cilësinë e provës materiale dhe individit i janë cenuar të drejtat dhe liritë themelore, atëherë ai mund t'i paraqesë pretendimet kushtetuese për procedurën e kontrollit drejtpërdrejt në Gjykatë me anë të ankimit kushtetues individual (*shih vendimin nr. 21, datë 22.4.2025, të Gjykatës Kushtetuese*).

75. Duke iu kthyer rastit konkret, Gjykata vëren se sekuestrimi nga prokurorët është urdhëruar duke konsideruar ekzistencën e një rreziku të afërt për humbjen ose zhdukjen e sendeve dhe dokumenteve që përmbanin të dhëna me rëndësi për hetimin, ndërkohë që OPGJ-të, nga ana tjetër, për zbatimin e masës së sekuestrimit, kanë konsideruar kryerjen e veprimeve me iniciativë në kuadër të një verifikimi të ngutshëm në vend. Gjykata vëren se kontrolli i vendit apo i banesës me iniciativë nga OPGJ-të, pa vendim të gjykatës, është një masë e lejuar nga KPP-ja, por vetëm në kushte të përcaktuara rigozorisht prej saj. Megjithatë, nëse ato kushte kanë ekzistuar në rastin konkret, nuk ka një përgjigje nga gjykatat e zakonshme, të cilat ndërsa kanë konkluduar se nuk ka pasur kontroll të zyrës së kërkueses, nuk kanë vënë në diskutim interpretimin dhe zbatimin e ligjit procedural për këtë aspekt. Po ashtu, Gjykata vëren se nuk evidentohet as ndonjë praktikë gjyqësore e qëndrueshme dhe aq më tepër njësuere e Gjykatës së Lartë për sa i përket kontrollit të vendit apo të banesës, në veçanti, me iniciativë të OPGJ-ve, që t'i përgjigjet rrethanave të ngjashme me ato të çështjes konkrete. Në këtë situatë, ndërsa çështja në thelb kërkon interpretimin e dispozitave ligjore, që në respektim të parimit të subsidiaritetit i përket funksionit të gjykatave të zakonshme dhe sidomos atij të Gjykatës së Lartë, Gjykata vlerëson të mos ndalet në mënyrë të veçantë në lidhje me respektimin në rastin konkret të dispozitave të KPP-së për sa i përket masës së kontrollit të zbatuar praktikisht nga OPGJ-të në kuadër të ekzekutimit të vendimit të sekuestrimit. Duke thënë këtë, mënyra e zbatimit të masës në këtë rast do të vlerësohet nga Gjykata në lidhje me proporcionalitetin e saj.

ii. Nëse ndërhyrja ka ndjekur një qëllim të ligjshëm

76. Për sa i përket qëllimit të ndërhyrjes, Gjykata vëren se kontrolli (i kufizuar) në rastin konkret ka synuar gjetjen e të dhënave dhe provave për kryerjen e veprës penale të pastrimit të produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale. Nisur nga kjo, ndërsa as kërkuesja nuk ka ndonjë kundërshtim në këtë drejtim, është e qartë se ai ka pasur për qëllim parandalimin dhe ndjekjen penale të veprës penale të pastrimit të produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale, domethënë ruajtjen e rendit dhe të sigurisë publike nga veprimtaria kriminale, çka përbën një qëllim të ligjshëm në aspekt të interesit publik, në kuptim të nenit 17 të Kushtetutës.

iii. Nëse ndërhyrja ka qenë proporcionale, në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar atë

77. Gjykata, për sa i përket kriterit të proporcionalitetit të ndërhyrjes, është shprehur se ai nënkupton që marrëdhënia midis ndërhyrjes (kufizimit) dhe qëllimit të ndjekur duhet të jetë e arsyeshme. Gjykata e ka analizuar këtë kriter në drejtim të nevojës, pra nëse masa e zbatuar është e aftë të realizojë pasojën që ajo synon, të përshtatshmërisë, pra nëse masa e zbatuar është e arsyeshme, duke balancuar qëllimin për të cilin është zbatuar me interesat e individit të përfshirë, si dhe ashpërsisë, në kuptimin që ajo nuk duhet të jetë përtej asaj që është e pashmangshme (*shih vendimet nr. 79, datë 12.11.2024; nr. 29, datë 16.4.2024, nr. 18, datë 19.3.2024, të Gjykatës Kushtetuese*).

78. Sipas GJEDNJ-së, për të përcaktuar nëse një shkelje e veçantë e nenit 8 të Konventës është “e nevojshme në një shoqëri demokratike”, ajo balancon interesat e shtetit me të drejtën e individit (*shih Vavrčka dhe të tjerë kundër Republikës Çeke, datë 8.4.2021, §§ 273–275*). “E nevojshme” në kontekst të nenit 8 të Konventës, nuk ka fleksibilitetin e shprehjeve të tilla si “e dobishme”, “e arsyeshme” ose “e dëshirueshme”, por nënkupton ekzistencën e një “nevoje të ngutshme shoqërore” për ndërhyrjen në fjalë. U takon autoriteteve kombëtare të bëjnë vlerësimin fillestar të nevojës së ngutshme shoqërore në secilin rast dhe në përputhje me rrethanat atyre u lihet një hapësirë vlerësimi. Një kufizim i një të drejte të Konventës nuk mund të konsiderohet si “i domosdoshëm në një shoqëri demokratike”, përveçse nëse, ndër të tjera, është në përpjesëtim me qëllimin legjitim të ndjekur (*shih Dudgeon kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 22.10.1981, §§ 51–53*). Shtetet palë gëzojnë një hapësirë të caktuar vlerësimi në drejtim të domosdoshmërisë së një ndërhyrjeje dhe përjashtimet e parashikuara në paragrafin 2 të nenit 8 të Konventës duhet të

interpretohen ngushtësisht, ndërsa domosdoshmëria në një rast të caktuar duhet të përcaktohet bindshëm (*shih Miaülhe kundër Francës, datë 25.2.1993, § 36; Ernst dhe të tjerë kundër Belgjikës, datë 15.7.2003, § 113*).

79. Po sipas GJEDNJ-së, shtetet palë mund të konsiderojnë të nevojshme të përdorin masa të tilla për të marrë prova fizike për vepra të caktuara penale, por është detyrë e gjykatës të vlerësojë nëse arsyet e paraqitura për të justifikuar masa të tilla ishin relevante dhe të mjaftueshme, dhe nëse është respektuar parimi i proporcionalitetit. Lidhur me pikën e fundit, gjykata duhet, së pari, të sigurojë që legjislacioni dhe praktika përkatëse t'u ofrojnë individëve mbrojtje të mjaftueshme dhe efektive kundër abuzimit. Së dyti, ajo duhet të marrë në konsideratë rrethanat specifike të secilit rast për të përcaktuar nëse në rastin e veçantë ndërhyrja në fjalë ishte proporcionale me qëllimin e ndjekur. Kriteret që gjykata ka marrë në konsideratë në përcaktimin e kësaj çështjeje të fundit janë, ndër të tjera: rrethanat në të cilat është lëshuar urdhri, në veçanti nëse ka pasur prova të mtejshme në dispozicion në atë kohë; përmbajtja dhe fushëveprimi i urdhrit, duke pasur parasysh veçanërisht natyrën e mjedisëve të kontrolluara dhe mënyrën sesi është kryer kontrolli, duke përfshirë nëse kanë qenë të pranishëm apo jo vëzhgues të pavarur; shkalla e pasojave të mundshme për reputacionin e personit të prekur nga kontrolli (*shih Smirnov kundër Rusisë, datë 7.6.2007, § 44; K.S. dhe M.S. kundër Gjermanisë, datë 6.10.2016, § 44; Modestou kundër Greqisë, datë 16.3.2017, § 42*). Në kontekstin e kontroleve dhe sekuestimeve, gjykata kërkon, gjithashtu, që ligji i brendshëm të ofrojë garanci të mjaftueshme dhe të përshtatshme kundër arbitraritetit (*shih Gutsanovi kundër Bullgarisë, datë 15.10.2013, § 220; Vinci Construction dhe GTM Génie Civil et Services kundër Francës, datë 2.4.2015, § 66*), garanci këto që përfshijnë edhe ekzistencën e “shqyrtimit efektiv” të masave që cenojnë nenin 8 të Konventës (*shih Lambert kundër Francës, datë 24.8.1998, § 34; Modestou kundër Greqisë, datë 16.3.2017, § 43*).

80. Në lidhje me një urdhër për kërkimin e provave, GJEDNJ-ja është shprehur se ai duhet të shoqërohet me kufizime të caktuara, në mënyrë që ndërhyrja që ai autorizon të mos jetë potencialisht e pakufizuar dhe, për këtë arsye, joproporcionale. Formulimi i urdhrit duhet të specifikojë fushëveprimin e tij (në mënyrë që të sigurohet që kontrolli të përqendrohet vetëm në veprat penale nën hetim) dhe kriteret për zbatimin e tij (për të lehtësuar kontrollin e shtrirjes së veprimeve). Ai duhet të përmbajë një informacion minimal për të mundësuar mbikëqyrjen e oficerëve që e ekzekutojnë atë për të siguruar që fushëveprimi i hetimit që ai ka përcaktuar është respektuar. Një urdhër i formuluar gjerësisht, që nuk përmban informacion për hetimin ose sendet që do të sekuestrohen, nuk plotëson ekuilibrin e drejtë midis të drejtave të palëve të përfshira për shkak të kompetencave të gjera që u jep hetuesve (*shih Van Rossem kundër Belgjikës, datë 9.12.2004, §§ 44–45; Bagiyeva kundër Ukrainës, datë 28.4.2016, § 52*). Fakti që hetuesit “në të vërtetë dinin se çfarë duhej të kërkonin” nuk është i mjaftueshëm. Faktori vendimtar është që personi/personat e synuar nga masa, ose një palë e tretë, të kenë informacion të mjaftueshëm në lidhje me procedurat që çuan në këtë operacion për t'u mundësuar atyre të zbulojnë, parandalojnë dhe raportojnë abuzimet (*shih Funke kundër Francës, datë 25.2.1993, § 56; Miaülhe kundër Francës, datë 26.9.1996, § 37; Van Rossem kundër Belgjikës, datë 9.12.2004, §§ 47*). Po sipas GJEDNJ-së, mungesa e një urdhri gjyqësor paraprak kontrolli mund të balancohet nga disponueshmëria e një shqyrtimi gjyqësor *ex post factum* të ligjshmërisë dhe domosdoshmërisë së masës. Ky shqyrtim, megjithatë, duhet të jetë efektiv në rrethanat e veçanta të çështjes në fjalë (*shih Smirnov kundër Rusisë, datë 7.6.2007, § 45; Gutsanovi kundër Bullgarisë, datë 15.10.2013, § 222; Modestou kundër Greqisë, datë 16.3.2017, § 49*).

81. Duke iu kthyer rastit konkret, Gjykata vëren së pari se kontrolli (i kufizuar) i zyrës së kërkueses është kryer gjatë fazës së hetimit paraprak të një procedimi penal, ndaj një kontrolli i tillë duhet të shoqërohet me mbrojtje të përshtatshme dhe të mjaftueshme. Në vijim, Gjykata, në kontekst të kundërshtimit të kërkueses se vendimi i sekuestrit ka përbërë shkas për kontrollin e zyrës së saj nga OPGJ-të, do të shqyrtojë formulimin e këtij vendimi me qëllim për të verifikuar nëse janë marrë masa paraprake të mjaftueshme për të siguruar që ai nuk ka tejkaluar qëllimin e parandalimit dhe ndjekjes penale të veprës penale për të cilën ajo masë është marrë. Një vendim i tillë duhet t'u nënshtrohet kufizimeve të caktuara, në mënyrë që ndërhyrja që ai mund të shkaktojë, veçanërisht në të drejtën për respektimin e banesës, të mos jetë potencialisht e pakufizuar dhe, si

pasojë, joproporcionale. Ai duhet të përfshijë, po ashtu, një numër minimal treguesish, çka mund të bënte të mundur më pas verifikimin nëse OPGJ-të e ngarkuar për zbatimin e tij kanë përmbushur fushëveprimin e hetimit të autorizuar në këtë mënyrë. Përveç kësaj, individ i prekur, kërkuesja në rastin konkret, duhet të ketë një informacion të mjaftueshëm, pa shkelur kufijtë e sekretit hetimor, për procedimin penal që ka përbërë shkak për ndërmarrjen e masës, për t'i mundësuar të dallojë, parandalojë dhe ankojë për abuzim.

82. Gjykata vëren se urdhri i sekuestrimit duket se është hartuar në terma të gjerë. Prokurorët e çështjes kanë urdhëruar sekuestrimin me qëllim gjetjen e provave për të verifikuar kryerjen e veprës penale të pastrimit të produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale përmes shoqërisë “H.” sh.p.k., ndërsa të dyshuar në atë moment kanë qenë persona të ndryshëm nga kërkuesja, administratorja apo punonjësit e saj. Ata, gjithashtu, kanë urdhëruar OPGJ-të të sekuestronin dokumente dhe kompjuterin që kishte lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k., si dhe “çdo gjë tjetër që kishte rëndësi për hetimin dhe ofronte të dhëna mbi faktin objekt hetimi”, mbështetur në vlerësimin e tyre. Duket se prokurorët nuk kanë përfshirë ndonjë informacion në lidhje me hetimin në fjalë dhe as ndonjë informacion specifik për të dhënat që duhet të përmbanin dokumentet dhe sendet që do të sekuestroreshin, përveç atij se ato duhet të kishin lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k., duke u dhënë kështu kompetenca të gjerë OPGJ-ve, pavarësisht se ata mund ta kenë pasur këtë informacion për shkak të përfshirjes së tyre në hetimin e procedimit penal. Vendimi nuk përmbante as ndonjë listë shteruese të sendeve dhe dokumenteve në raport me natyrën e veprës penale në hetim dhe me faktet me rëndësi për hetimin në atë moment. Përveç kësaj, në vendim nuk është përshkruar as lidhja e mundshme e kërkueses me çështjen në hetim.

83. Gjykata pranon se mund të ketë situata në të cilat është e pamundur që vendimet e sekuestrimit të hartohen me një shkallë të lartë saktësie, në veçanti si ai në rastin konkret, kur provat që synohej të mbledheshin lidhen me dyshime për një aktivitet kriminal të shtrirë përgjatë disa viteve dhe ku ishin të përfshirë disa persona, ndaj do të ishte iluzore të kërkohej që urdhri të përmbante informacion të saktë, siç është edhe një listë shteruese e sendeve ose dokumenteve që do të sekuestrohen. Megjithatë, në raste të tilla, dhe veçanërisht për sa kohë ligji procedural penal nuk parashikon shqyrtim paraprak gjyqësor të ligjshmërisë dhe domosdoshmërisë së një mase hetimore, do të duhet të zbatohen masa të tjera mbrojtëse, veçanërisht në lidhje me ekzekutimin e vendimit të sekuestrimit, në mënyrë që të kompensohet mungesa e lëshimit paraprak nga gjykata të një vendimi kontrolli dhe kufizimet e përcaktuara përmes tij. Në rastin konkret, siç edhe u përmend, KPP-ja, megjithëse parashikon, si rregull, një shqyrtim paraprak gjyqësor, përjashtimisht, në raste urgjente, lejon të mos ketë një shqyrtim të tillë. Megjithatë, sikurse GJEDNJ-ja ka pranuar, por edhe në përputhje me nenin 42 të Kushtetutës, mungesa e një vendimi gjyqësor paraprak kontrolli të vendit apo të banesës, të zyrës së kërkueses në rastin konkret, mund të balancohet nga një shqyrtim gjyqësor efektiv *ex post factum* i ligjshmërisë dhe domosdoshmërisë së kësaj mase hetimore, përfshirë edhe të kushtit të urgjencës së saj.

84. Gjykata vëren, së pari, se kontrolli i kryer në rastin konkret është shoqëruar me disa masa mbrojtëse procedurale. Ai është ndërmarrë në zbatim të një urdhri sekuestrimi të nxjerrë nga prokurorët e çështjes, detyrë të cilën ata ia deleguan OPGJ-ve, ndërsa për zbatimin e saj kanë vepruar tre të tillë. Po ashtu, kontrolli është kryer në prani të përfaqësueses së kërkueses, së cilës në përfundim i është vënë në dispozicion edhe një kopje e procesverbalit të mbajtur nga OPGJ-të për masën hetimore të zbatuar nga ata. Gjykata vëren se pavarësisht pranisë së përfaqësueses së kërkueses, ajo nuk duket se është informuar mjaftueshëm për çështjen penale në hetim, për faktet që kishin interes për hetimin dhe as për specifikën e të dhënave që duhet të përmbanin sendet dhe dokumentet që kërkoheshin për t'u sekuestruar. Po ashtu, duket se ajo nuk është informuar as për të drejtën për të kërkuar praninë e një personi të besuar ose mbrojtësit të saj, sikurse përcakton neni 205, pika 1, i KPP-së.

85. Përveç mungesës së shqyrtimit paraprak gjyqësor, natyrës jo tërësisht të saktë të vendimit të sekuestrimit dhe faktit që kërkueses nuk i është garantuar e drejta për të qenë i pranishëm një person i besuar ose mbrojtësi i saj, në rastin konkret pavarësisht se gjykatat u vunë në lëvizje *ex post factum* mbi ankimin e kërkueses, shqyrtimi gjyqësor nuk ka qenë efektiv. Kontrolli i zyrës së

kërkueses në këtë rast ka çuar në sekuestrimin e 4 pajisjeve kompjuterike dhe të qindra dokumenteve, por, megjithatë, nuk është përcaktuar nëse të gjitha ato përmbanin të dhëna që lidheshin drejtpërdrejt me veprën penale në hetim. Duke pasur parasysh formulimin e vendimit të sekuestrimit, është e diskutueshme nëse kërkueses i është dhënë informacion i saktë në lidhje me fushëveprimin e zbatimit të tij, çka praktikisht ka rezultuar në një masë kontrolli (të kufizuar) të zyrës, gjë e cila do t'i kishte mundësuar asaj (kërkueses) të verifikonte nëse ky kontroll ishte i kufizuar vetëm në kërkimin e provave të veprës penale të përmendur në vendimin e sekuestrimit dhe të ankohej për çdo abuzim në këtë kontekst. Gjykatat e zakonshme, mbi ankimin e kërkueses, duke konsideruar se nuk ka pasur kontroll të zyrës së saj, nuk kanë vënë në diskutim ligjshmërinë dhe domosdoshmërinë e kësaj mase hetimore, përfshirë edhe të kushtit të urgjencës së saj. Në lidhje me këtë të fundit, ndonëse mund të ketë pasur premisa për të menduar se provat materiale që janë synuar të sekuestrohen mund të zhdukeshin ose humbnin, pra se ka pasur një rrezik të menjëhershëm ose të afërt në këtë drejtim, nuk ka ndonjë tregues nëse masa të tjera hetimore, siç mund të ishte, për shembull, sekuestrimi dhe vulosja e përkohshme e zyrës së kërkueses, nuk do të kishin qenë të afta për të shmangur një rrezik të tillë deri në kërkimin dhe marrjen paraprakisht nga gjykata të një vendimi kontrolli, procedurë për të cilin KPP-ja parashikon një afat shumë të shkurtër kohor, deri në 24 orë nga paraqitja e kërkesës së prokurorit (neni 202/a, pika 3).

86. Në këtë pikë, Gjykata çmon të theksojë se kompetenca që KPP-ja i ka dhënë gjyqtarit për të vendosur për kontrollin e vendit apo të banesës synon kontrollin parandalues të kësaj mase nga një organ i pavarur dhe neutral. Gjyqtarët, për shkak të pavarësisë së tyre personale dhe profesionale dhe nënshtrimit të tyre të rreptë ndaj Kushtetutës dhe ligjit (neni 145 i Kushtetutës), kanë aftësitë dhe besueshmërinë e nevojshme për të mbrojtur të drejtat e të prekurve në raste individuale. Në hetimet penale paraprake, të cilat prokurori publik i kryen me përgjegjësinë e vet, gjyqtari, në përputhje me ndarjen e autoritetit të ndjekjes penale dhe gjykatës në procedurat penale, është një palë e tretë e papërfshirë, që sa i përket masave hetimore vepron vetëm me kërkesën e prokurorit publik. Në rastin e masës së kontrollit, e cila, sipas nenit 202/a të KPP-së, merret në dhomën e këshillimit, pra pa dëgjimin paraprak të personit të prekur, përfshirja e gjyqtarit synon të sigurojë në veçanti që interesat e personit të prekur të merren parasysh siç duhet. Në këtë kuptim, organet e ndjekjes penale kanë detyrimin që rezerva ligjore e mbikëqyrjes paraprake gjyqësore, si një masë mbrojtëse e të drejtave themelore të individit, të jetë efektive në praktikë.

87. Po ashtu, Gjykata vëren se gjykatat e zakonshme janë fokusuar kryesisht në drejtim të faktit se sekuestrimi gjatë hetimeve paraprake është një masë hetimore në dorë të prokurorit të çështjes, por pa arsyetuar në lidhje me mënyrën e zbatimit dhe shtrirjen e tij në rastin konkret. Në këtë mënyrë, subjekti i interesuar dhe gjykatat e zakonshme në vijim nuk kanë përmbushur detyrimin e tyre për të treguar arsye “relevante dhe të mjaftueshme” për të justifikuar zbatimin në rastin konkret të një mase kontrolli të zyrës së kërkueses.

88. Për sa më lart, Gjykata vlerëson se këta faktorë janë të mjaftueshëm për të arritur në përfundimin se ndërhyrja në zyrën e kërkueses nuk ka qenë në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar atë, pra nuk ka qenë proporcionale, pasi nuk provohet të jetë gjetur një ekuilibër i drejtë midis interesave të ndryshëm të përfshirë në këtë rast, duke pasur parasysh interesin e një shoqërie demokratike për të siguruar respektimin e paprekshmërisë së banesës. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkueses për cenimin e së drejtës së paprekshmërisë së banesës është i bazuar, ndaj kërkesa pranohet për këtë shkak.

B.2. Për lirinë e veprimtarisë ekonomike

89. Sipas kërkueses, kjo liri gëzon mbrojtje kushtetuese edhe kur zhveshja e titullarit të sendit nga disponimi i ligjshëm bëhet për një kohë relativisht të shkurtër. Sipas saj, masa është e vlefshme dhe e ekzekutueshme menjëherë dhe qëndron në fuqi, si rregull, deri në përfundim të çështjes me vendim përfundimtar dhe se sekuestrimi i dokumenteve dhe sendeve në zyrën e saj është kryer në kundërshtim me ligjin, pa vendim gjyqësor, pa argumentuar domosdoshmërinë e sekuestrimit dhe janë sekuestruar dokumente që haptazi nuk i shërbejnë hetimit.

90. Sipas subjektit të interesuar, Prokurorisë së Posaçme, pretendimi është i pabazuar, pasi në sendet e sekuestruara kanë rezultuar dokumente që kanë të bëjnë me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe

veprimtarinë e saj dhe sekuestrimi është urdhëruar në kuadrin e një procedimi penal, të regjistruar për veprën penale të parashikuar nga neni 287 i KP-së, pra për një qëllim të ligjshëm. Sipas tij, në vendimin e sekuestrit kishte të dhëna të mjaftueshme për veprën penale dhe për dokumentet e sendet që kërkoheshin të sekuestroheshin dhe ai është bazuar në dyshimin e arsyeshëm se shoqëria “H.” sh.p.k. po shërbente si strukturë, hallkë e pastrimit të parave dhe ato çfarë do të sekuestroheshin do të përdorreshin për të vërtetuar nëse aktiviteti i kësaj shoqërie dhe ortakëve të saj ishte në përputhje me ligjin. Sipas këtij subjekti, në lidhje me atë se çfarë kanë brenda këto pajisje kompjuterike dhe rëndësia për hetimin e të dhënave që ato përmbajnë, kjo zgjidhet pasi përfundon ekspertimi dhe këqyrja e të dhënave që këto pajisje kanë.

91. Kushtetuta në nenin 4, pika 1, ka parashikuar se e drejta përbën bazën dhe kufijtë e veprimtarisë së shtetit kurse në nenin 11, pika 1, ka përkufizuar se sistemi ekonomik bazohet në pronën private e publike, si dhe në ekonominë e tregut dhe lirinë e veprimtarisë ekonomike. Gjykata ka vlerësuar se liria e veprimtarisë ekonomike përmban në vetvete shumë të drejta dhe liri, ndër ato edhe lirinë e biznesit, lirinë e punës dhe të drejtat e pronës, si aftësi e individëve edhe për të poseduar sende, të lirë nga ndërhyrja e shtetit (*shih vendimet nr. 21, datë 18.4.2023; nr. 56, datë 27.7.2016; nr. 24, datë 24.7.2009, të Gjykatës Kushtetuese*).

92. Gjykata vëren se në zbatim të vendimit të sekuestrit të datës 28.4.2023, OPGJ-të kanë sekuestruar në ambientet e punës së kërkueses 4 pajisje kompjuterike, 407 dokumente shkresore që lidhen me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe 4 dokumente shkresore të tjera (pasqyra financiare) që u përkasin subjekteve juridike të tjera, sipas procesverbalit të po kësaj date. Në vijim, pajisjet kompjuterike u janë nënshtruar ekzaminimeve përkatëse, pas të cilëve 3 nga ato (1 laptop dhe 2 njësi qendrore) i janë kthyer kërkueses në datat 19.5.2023 dhe 7.6.2023, me arsyetimin se mbajtja e sekuestros nuk ishte e nevojshme. Nga ana tjetër, 1 nga laptopët është mbajtur nën sekuestro dhe në vijim i është dërguar gjykatës si provë materiale në kuadër të procedimit penal të dërguar për gjykim. Nisur nga këto veprime të kryera nga autoritetet e ndjekjes penale, si dhe duke konsideruar se sendet/pajisjet kompjuterike përdorreshin nga kërkuesja për ushtrimin e veprimtarisë tregtare së saj në fushën e konsulencës dhe shërbimeve financiare, ekonomike, Gjykata vlerëson se ka pasur ndërhyrje në lirinë e veprimtarisë ekonomike.

93. Gjykata e vlerëson ndërhyrjen si në kuptim të pikës 3 të nenit 11 të Kushtetutës, që parashikon se kufizime të lirisë së veprimtarisë ekonomike mund të vendosen vetëm me ligj dhe vetëm për arsye të rëndësishme publike, ashtu edhe të nenit 17 të Kushtetutës, që përveç arsyes publike përmban detyrimin për të respektuar edhe kritere të tjera, si: kufizimi për mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve dhe ekzistenca e raportit të drejtë midis kufizimit dhe gjendjes që e dikton atë. Parimi i proporcionalitetit nënkupton që ndërhyrja të bëhet me mjete të përshtatshme që i përgjigjen drejt qëllimit që synohet të arrihet (*shih vendimet nr. 1, datë 25.1.2024; nr. 30, datë 5.7.2021; nr. 16, datë 1.3.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

94. Për sa i përket kriterit të kufizimit me ligj dhe arsyes së rëndësishme publike Gjykata, nisur nga rrethanat e rastit dhe për sa kohë as nga palët nuk pati pretendime në lidhje me këto aspekte të ndërhyrjes, çmoi të mos ndalet në analizën e tyre, duke vlerësuar se ato përmbushen. Për sa i përket kriterit të proporcionalitetit, Gjykata në rastin konkret do ta analizojë atë në drejtim të kohëzgjatjes së masës së sekuestrit ndaj sendeve/pajisjeve të kërkueses, ashtu si ka pohuar në jurisprudencën e saj (*shih vendimin nr. 79, datë 12.11.2024, të Gjykatës Kushtetuese*).

95. Sipas GJEDNJ-së, mbajtja e provave materiale mund të jetë e nevojshme në interes të administrimit të duhur të drejtësisë, që është një “qëllim legjitim” në “interesin e përgjithshëm” të komunitetit. Megjithatë, duhet të ketë gjithashtu një lidhje të arsyeshme proporcionaliteti midis mjeteve të përdorura dhe qëllimit që kërkohet të realizohet nga çdo masë e zbatuar nga shteti, duke përfshirë masat e synuara për të kontrolluar përdorimin e pasurisë së individit (*shih Smirnov kundër Rusisë, datë 7.6.2007, § 57; BENet Praha, spol. S.r.o. kundër Republikës Çeke, datë 24.2.2011, §§ 100–01*). Ajo gjykatë ka konstatuar se mbajtja e vazhdueshme e pajisjeve elektronike të ruajtjes së të dhënave të sekuestruara nuk kishte asnjë justifikim të dukshëm kur vetë pajisjet nuk ishin objekt, instrument ose produkt i ndonjë vepre penale dhe, në këtë mënyrë, përbënin një ndërhyrje joproporcionale

në të drejtën për gëzimin paqësor të pasurisë, të mbrojtur nga neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së (*shih Smirnov kundër Rusisë, datë 7.6.2007, § 5–8*).

96. Nisur nga qëllimi i ligjshëm i ndërhyrjes, në kuptim të interesit publik, në raport me kohëzgjatjen e masës sekuestrimit, Gjykata e vlerësoi të pabazuar pretendimin e kërkuësës në lidhje me 3 nga pajisjet kompjuterike të sekuestruara, të cilat i janë kthyer asaj pas 21 dhe 40 ditëve, pas përfundimit të ekzaminimit të tyre. Mbajtja e sekuestrimit në këtë hark kohor nuk duket e paarsyeshme në kontekst të rrethanave të rastit konkret, ndaj masa e zbatuar ka ruajtur një ekuilibër të drejtë mes interesit material të kërkuësës dhe interesit publik për parandalimin dhe ndjekjen penale të veprës penale të pastrimit të produkteve të veprës penale apo veprimtarisë kriminale.

97. Po ashtu, Gjykata vlerësoi të pabazuar pretendimin e kërkuësës edhe në lidhje me atë pajisje kompjuterike të sekuestruar që nuk i është kthyer ende asaj. Lidhur me këtë, fakti që ajo pajisje është mbajtur nën sekuestro dhe në vijim i është dërguar gjykatës si provë materiale në kuadër të procedimit penal të dërguar për gjykim është në përpjesëtim me qëllimin e ndërhyrjes. Kjo do të thotë se pajisja duket se i shërben organit hetimor, jo vetëm për gjetjen e të dhënave që provojnë kryerjen ose jo të veprës penale, por edhe për t'u paraqitur si provë dhe për t'u debatuar gjatë procesit gjyqësor, sikurse ka argumentuar subjekti i interesuar. Po ashtu, nuk rezulton që kërkuësës, për shkak të kësaj mase, t'i jetë penguar veprimtaria ekonomike në atë masë sa t'ia ketë bërë të pamundur atë, nisur nga fakti që asaj i janë kthyer pajisjet e tjera të sekuestruara, por edhe kur ajo ka pasur edhe pajisje të tjera kompjuterike, të cilat nuk i janë sekuestruar.¹

98. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuësës në drejtim të së drejtës së paprekshmërisë së banesës janë të bazuara, sipas arsytimit të mësipërm të vendimit, ndaj kërkesa pranohet pjesërisht, duke u konstatuar cenimi i kësaj të drejte kushtetuese. Ky konstatim, në vlerësimin e Gjykatës, përmbush kërkesat e efektivitetit të mjeteve dhe bën të panevojshëm dërgimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe neneve 72, 73, pika 4 e vijuese të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Pranimin pjesërisht të kërkesës.
2. Konstatimin e cenimit të së drejtës së kërkuësës për paprekshmërinë e banesës, sipas arsytimit të këtij vendimi.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 1.7.2025.

Shpallur më 25.9.2025.

Kryetare (pjesërisht kundër): Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Sandër Beci, Ilir Toska, Marjana Semini

Anëtarë (pjesërisht kundër): Genti Ibrahim, Sonila Bejtja

¹ Gjyqtarët Holta Zaçaj, Sonila Bejtja dhe Genti Ibrahim votuan për bazueshmërinë e pretendimit të kërkuësës për këtë pjesë, duke mbajtur qëndrimin se kohëzgjatja e mbajtjes nën sekuestro të pajisjes kompjuterike të sekuestruar tejkalon kriterin e ashpërsisë, pasi përbën një barrë të tepruar për kërkuësen në kushtet që ajo arriti të provojë se sendi i sekuestruar është i nevojshëm për ushtrimin e veprimtarisë ekonomike prej saj, si dhe për sa kohë që subjekti i interesuar nuk arriti të provojë se nuk kishte asnjë mënyrë tjetër, përveç sekuestrimit të sendit si provë, që të mund të siguronte në të njëjtën mënyrë, marrjen dhe nxjerrjen e të dhënave të konsideruara si të nevojshme për qëllime të procedimit penal.

MENDIM PARALEL

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes nr. 10 (S) 2024 të Regjistrit Themeltar që i përket kërkueses, “Studio Pustina”, me objekt: “*Shfuqizimi i vendimeve datë 28.4.2023 të Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar; nr. 206, datë 1.6.2023 të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin të Organizuar; nr. 128, datë 15.9.2023 të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin të Organizuar; nr. 00-2024-741 (26), datë 8.2.2024, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajftueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë*”, i bashkohemi shumicës për zgjidhjen e saj në lidhje me pretendimin për cenimin e së drejtës për paprekshmërinë e zyrës së kërkueses, që mbrohet nga neni 37 i Kushtetutës. Megjithatë, në lidhje me argumentet që kanë çuar në përfundimin se ky pretendim është i bazuar, ne kemi një qasje të ndryshme nga shumica në drejtim të vlerësimit të kriterëve kushtetuese të ndërhyrjes në këtë të drejtë kushtetuese, për sa kohë jemi të qëndrimit se ndërhyrja në rastin konkret është bërë pa ligj, çka e bënte të panevojshme analizën e kriterëve të tjera të ndërhyrjes në kuptim të nenit 17 të Kushtetutës.

2. Shumica ka vlerësuar se “*ndërhyrja në të drejtën e kërkueses në rastin konkret ka konsistuar në zbatimin praktikisht të një mase kërkimi në zyrën e saj, e shoqëruar me sekuestrim, e cila për nga mënyra e zbatimit dhe efektet e saj praktike në thelb përbën një kontroll banesë për efekte të zbatimit të nenit 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së*” (shih paragrafin 59 të vendimit). Në vlerësimin tonë, një analizë e tillë, e fokusuar thelbësisht në mënyrën e zbatimit të vendimit të sekuestrimit, e zvogëlon mbrojtjen kushtetuese të banesës dhe ambienteve që njësohen me të, në drejtim të standardit të paprekshmërisë së saj dhe mbart rrezikun që të lihet në diskrecion të organeve publike (në këtë rast të prokurorisë) mënyra e vlerësimit dhe zbatimit rast pas rasti të këtij standardi kushtetues, ashtu edhe e vlerësimit të pasojave që sjell një ndërhyrje e tillë. Ne jemi të qëndrimit se kjo qasje është e tillë që lë shteg për ndërhyrje arbitrare dhe për legjitimitimin e këtyre pasojave të paligjshme që një ndërhyrje e tillë sjell ndaj të drejtave kushtetuese të individit.

3. Referuar standardeve të elaboruara nga GJEDNJ-ja në drejtim të nenit 8 të KEDNJ-së, për të siguruar prova fizike për vepra të caktuara penale, autoritetet mund të konsiderojnë të nevojshme që të zbatojnë masa që përfshijnë hyrjen në një banesë private (shih *Dragan Petrović kundër Serbisë, datë 14.4.2020, § 74*), por këto veprime duhet të jenë “të ligjshme” (shih *Bostan kundër Republikës së Moldavisë, datë 8.12.2020, §§ 21–30*) dhe në përpjesëtim me qëllimin e ndjekur (shih *McLeod kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 23.9.1998, §§ 53–57*). Në kontekstin e kontrolleve dhe sekuestreimeve ligji duhet t’i ofrojë individit mbrojtje kundër ndërhyrjes arbitrare në të drejtat e mbrojtura nga neni 8 i Konventës, ai duhet të jetë mjaftueshëm i qartë për t’u dhënë qytetarëve një tregues të përshtatshëm në lidhje me rrethanat dhe kushtet në të cilat autoritetet publike janë të autorizuar të përdorin masa të tilla. Për më tepër, kontrolli dhe sekuestrimi përfaqësojnë një ndërhyrje serioze në jetën private, banesën dhe korrespondencën dhe, në përputhje me rrethanat, duhet të bazohen në një “ligj” që është veçanërisht i saktë, ndaj është thelbësore që për këtë qëllim të ketë rregulla të qarta dhe të detajuara (shih *Petri Sallinen dhe të tjerë kundër Finlandës, datë 27.9.2005, §§ 82–90*). Një urdhër kontrolli duhet të shoqërohet me kufizime të caktuara, në mënyrë që ndërhyrja që ai autorizon të mos jetë potencialisht e pakufizuar dhe për këtë arsye joproporcionale. Formulimi i një urdhri të tillë duhet të specifikojë fushëveprimin e tij (në mënyrë që të sigurohet që kontrolli të përqendrohet vetëm në veprat penale nën hetim) dhe kriteret për zbatimin e tij (për të lehtësuar kontrollin e shtrirjes së veprimeve). Një urdhër i formuluar gjerësisht, që nuk përmban informacion për hetimin ose sendet që do të sekuestrohen, nuk plotëson ekuilibrin e drejtë midis të drejtave të palëve të përfshira, për shkak të kompetencave të gjera që u jep hetuesve (shih *Van Rossem kundër Belgjikës, datë 9.12.2004, §§ 44–50; Bagiyeva kundër Ukrainës, datë 28.4.2016, § 52*).

4. Referuar dispozitave përkatëse të KPP-së, kontrolli i vendeve (përfshirë edhe banesën) dhe sekuestrimi i sendeve/provave materiale janë dy mjete të ndryshme të kërkimit të provës që rregullohen nga dispozita të ndryshme të këtij kodi. Nenet 202-207 të KPP-së rregullojnë kushtet dhe mënyrën e kryerjes së kontrolleve, duke parashikuar se ato synojnë gjetjen e provave materiale të veprës penale ose të sendeve që i përkasin veprës penale. Si rregull, kontrollet lejohen të kryhen vetëm me vendim të gjykatës. Përfundimisht, KPP-ja parashikon se kontrolli i vendeve mund të

kryhet edhe nga OPGJ-të në rastet e mëposhtme: i) në rast flagrante ose në rast ndjekjeje të personit që është duke ikur²; ii) kur duhet të kryhet një ndalim, të ekzekutohet një vendim arresti ose një vendim dënimi me burgim³.

5. Për sa i përket kontrollit, neni 202/a i KPP-së parashikon se vendimi duhet të tregojë llojin e kontrollit, vendin apo banesën objekt kontrolli, provat materiale apo sendet që kërkohen, përfshirë edhe të sistemeve informatike ose telematike, arsyet që lejojnë kontrollin, si edhe autoritetin që do të kryejë atë (pikat 1 dhe 2). Ndërkohë, neni 203 i KPP-së përcakton se kur kërkohet një send i caktuar, organi procedues mund të kërkojë dorëzimin e tij dhe në qoftë se sendi dorëzohet, kontrolli nuk bëhet, me përjashtim të rasteve kur pas dorëzimit të sendit ka arsye të bazuara për të besuar se nga kontrolli mund të zbulohen gjurmë apo sende të tjera që lidhen me veprën penale (pika 1). Më tej, neni 205 i KPP-së rregullon mënyrën e kontrollit të vendeve, ndërsa neni 207 i tij rregullon sekuestrimin gjatë kontrollit. Kjo dispozitë përcakton se sendet e gjetura gjatë kontrollit sekuestrohen, me kusht që të jenë të përcaktuara në vendimin për lejimin e kontrollit, ndërsa ato që nuk përfshihen në vendimin përkatës, por që lidhen me të njëjtën veprë penale, mund të sekuestrohen duke zbatuar kriteret e nenit 301 të kodit.

6. Në kuadër të procedimit penal nr. 287/2020, me vendimin e datës 28.4.2023, prokurorët e çështjes, mbështetur në nenet 208 e vijuese të KPP-së, kanë urdhëruar sekuestrimin pranë zyrës së shtetasës A.P. *“të të gjitha dokumenteve që kanë lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k., si dhe të kompjuterit në të cilin mbahen të dhënat e kësaj të fundit, si dhe çdo gjë tjetër që vlerësohet me rëndësi për hetimin dhe që ofron të dhëna mbi faktin objekt hetimi”*, duke ngarkuar për kryerjen e sekuestrimit tre OPGJ, hetues financiarë të BKH-së. Në datën 28.4.2023, ora 15:30, OPGJ-të janë paraqitur në zyrën ku kërkuesja ushtron veprimtarinë e saj për zbatimin e vendimit të sekuestrimit. Nuk ka asnjë kundërshtim nga palët në lidhje me faktin se vendimi i është komunikuar shtetasës A.P. (ortake e vetme dhe administratore e kërkueses) dhe se ajo ka qenë e pranishme gjatë kryerjes së veprimeve nga OPGJ-të, duke nënshkruar në përfundim edhe procesverbalin e sekuestrimit të dokumenteve të mbajtur për këtë qëllim. Në këtë të fundit janë përshkruar *“sendet/dokumentet e gjetura (apo të dorëzuara) nga shtetasja A.P.”*. Po sipas këtij procesverbal, ai është nënshkruar rregullisht dhe pa vërejtje nga OPGJ-të dhe shtetasja A.P. (administratore e kërkueses) dhe një kopje e tij i është dhënë kësaj të fundit.

7. Nga ana tjetër, nuk vihet në diskutim as ajo çka ka parashtruar subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, se në rastin konkret prokurorët e posaçëm kanë pasur bazë për të vlerësuar se kërkuesja duhet të kishte në dispozicion prova materiale apo sende që lidheshin me veprën penale dhe që ofronin të dhëna me rëndësi për hetimin dhe kanë nxjerrë vendimin e sekuestrimit duke u mbështetur në parashikimet e nenit 208, pika 1, të KPP-së.

8. Në analizë të përmbajtjes së vendimit të sekuestrimit vërehet se prokurorët kanë përcaktuar qartë: i. llojet e provave apo sendeve për të cilat kërkohet sekuestrimi (dokumente dhe sende/kompjuter); ii. kriterin identifikues të tyre (faktin që këto dokumente ose sende duhej të kishin lidhje dhe përmbanin të dhëna për shoqërinë “H.” sh.p.k.). Po në analizë të përmbajtjes së vendimit të sekuestrimit vërehet se në vendim është përcaktuar si objekt sekuestrimi edhe *“çdo gjë tjetër që ka rëndësi për hetimin dhe ofron të dhëna mbi faktin objekt të tij”*. Nga ana tjetër, në analizë edhe të dinamikës së veprimeve të OPGJ-ve në zbatim të vendimit të sekuestrimit (referuar procesverbalit përkatës), rezulton të jenë sekuestruar *“sendet/dokumentet e gjetura (apo të dorëzuara) nga shtetasja A.P.”* dhe konkretisht: katër pajisje kompjuterike (dy laptopë dhe dy njësi qendrore); 407 dokumente shkresore (fatura tatimore, kontrata, aktmarrëveshje etj.) që lidheshin me shoqërinë “H.” sh.p.k.; katër dokumente shkresore të tjera (pasqyra financiare) që u përkisnin subjekteve juridike të ndryshme nga kjo shoqëri.

9. Për sa më sipër, jemi të mendimit se, duke mbajtur në konsideratë veçoritë e këtyre dy mjeteve të kërkimit të provës (sekuestrimit dhe kontrollit), llojin e të drejtave kushtetuese mbi të cilat ato

² Duke zbatuar rregullat e caktuara në nenin 298, pika 1, të KPP-së kur kanë arsye të bazuara të mendojnë se mbi personin gjenden të fshehura sende ose gjurmë të veprës penale që mund të zhduken a të humbasin.

³ Duke zbatuar rregullat e caktuara në nenin 298, pika 2, të KPP-së.

ndërhyjnë⁴, si dhe shkallën e ndërhyrjes që ato passjellin mbi të drejtat kushtetuese të individëve të cilëve u drejtohen, sekuestrimi, si mjet i kërkimit të provës, duhet të bazohet në një vendim i cili përcakton në mënyrë të qartë dhe nominalisht çdo send që kërkohet të sekuestrohet. Në të kundërt, hartimi i një vendimi në mënyrë të përgjithshme çon, nga njëra anë, në pamundësinë e zbatimit të tij dhe, nga ana tjetër, krijon mundësitë për arbitraritet në zbatimin e tij nga ana e OPGJ-ve, duke lënë në diskrecionin e tyre identifikimin dhe përcaktimin e atyre provave materiale dhe sendeve që lidhen me veprën penale. Ne jemi të qëndrimit se pikërisht kjo e fundit ka ndodhur edhe në rastin konkret, ku OPGJ-të janë paraqitur në ambientet e kërkueses, i kanë vënë në dispozicion përfaqësueses së saj A.P. vendimin e sekuestrit dhe më tej kanë hyrë në zyrën e kërkueses dhe kanë sekuestruar disa kompjuterë (katër të tillë) dhe një numër të konsiderueshëm dokumentesh, të cilat dukshëm nuk kanë lidhje me shoqërinë “H.” sh.p.k. dhe për to as nuk tregohet se ofrojnë ndonjë të dhënë me rëndësi për hetimin.

10. Ne arrijmë në përfundimin e mësipërm referuar, së pari, mënyrës sesi është hartuar vendimi i sekuestrit, i cili, dukshëm është nisur nga prezumimi i pasjes në dispozicion të kërkueses të dokumenteve, sendeve të tjera, që mund të ishin me rëndësi për hetimin dhe që mund të ofronin të dhëna për faktin objekt të tij, por pa qenë ato të përcaktuara apo të përcaktueshme në atë moment, duke nënkuptuar dhe pranuar mundësinë e hyrjes në zyrën e kërkueses dhe të kontrollit të saj, si e vetmja mënyrë që i lejonte OPGJ-të të përmbushnin detyrat e lëna nga prokurorët e posaçëm për gjetjen dhe sekuestrimin e këtyre sendeve/dokumenteve, pra për të ekzekutuar vendimin. Edhe në analizë të fakteve të ndodhura në datën 28.4.2023, siç janë përshkruar në vendimin e Gjykatës, kur OPGJ-të janë paraqitur në zyrën e kërkueses, është arritur në mënyrë të paekuivoke në përfundimin se në rastin konkret ka pasur *de facto* një kontroll dhe jo një ekzekutim të një vendimi sekuestri, i cili realizohet vetëm përmes dorëzimit vullnetar të sendeve/dokumenteve të identifikuar në mënyrë të qartë dhe të saktë në vendimin që kërkohet të ekzekutohet nga personi të cilit i komunikohet ai. Për më tepër kur, siç është arsyetuar edhe në vendimin e Gjykatës, fakti se përfaqësuesja A.P. e kërkueses i ka lejuar OPGJ-të të futen në zyrë apo se ajo ka bashkëpunuar me ta, duke iu ofruar edhe një post pune dhe kompjuter për përpilimin e procesverbalit të sekuestrit, nuk mund të interpretohet si dhënie pëlqimi edhe për lejimin e tyre për të kërkuar, për sa kohë që heqja dorë nga një e drejtë themelore duhet të përcaktohet në mënyrë të qartë, duke u bërë me njohuri të plotë të fakteve, pra në bazë të pëlqimit të informuar, të qartë dhe të dhënë pa asnjë detyrim/shtrëngim (*shih paragrafët 60 dhe 62 të vendimit*).

11. Edhe pse nuk vihet në diskutim qëllimi që kanë në kuadër të procedimit penal të tilla masa, ato nuk mund të justifikojnë çdo ndërhyrje apo t’u japin autoriteteve kompetente një liri të pakufizuar në ushtrimin e kompetencave të tyre. Në këto kushte, mënyra sesi është hartuar në rastin konkret vendimi i sekuestrit, duke konsideruar edhe faktin se administratorja e kërkueses (shtetasja A.P.) nuk ka hequr dorë nga e drejta kushtetuese për paprekshmërinë e zyrës, si ambient i njësuar me banesën, pra nuk ka pranuar në mënyrë të shprehur ushtrimin e një kontrolli pa një vendim gjykatë, kjo edhe në mungesë të njoftimit të saj mbi të gjitha të drejtat që i garantohen nga legjislacioni procedural penal dhe pasojat e heqjes dorë prej tyre, vendimi i sekuestrit ka përbërë në thelb një vendim kontrolli, që, për efekte të zbatimit të nenit 37 të Kushtetutës dhe nenit 8 të KEDNJ-së, mund dhe duhej të ishte miratuar vetëm nga gjykata dhe jo nga prokurori, si në rastin konkret.

12. Nga ana tjetër, ne nuk ndajmë të njëjtin qëndrim me shumicën edhe në drejtim të përfundimit të saj se për sa i përket ekzistencës së rrezikut të afërt për humbjen ose zhdukjen e sendeve dhe dokumenteve që përmbanin të dhëna me rëndësi për hetimin, që do të legjitimonte kontrollin pa vendim gjykatë, ajo nuk shprehet për sa kohë gjykatat e zakonshme nuk e kanë vënë në diskutim interpretimin dhe zbatimin e ligjit procedural për këtë aspekt (*shih paragrafin 75 të vendimit*). Në vlerësimin tonë shumica duket se ka dashur të shmangë vlerësimin e aspektit të kufizimit me ligj, duke e trajtuar atë nën aspektin e proporcionalitetit të ndërhyrjes, për sa kohë që

⁴ Ndërsa kontrollet tipikisht shkaktojnë ndërhyrje në të drejtën për paprekshmëri të banesës, sekuestrimet tipikisht shkaktojnë ndërhyrje në lirinë dhe fshehtësinë e korrespondencës dhe të drejtën për jetë private.

është nisur të bëjë një vlerësim *in abstracto* të parashikimeve ligjore, duke nxjerr në pah kështu, formalisht, një bazë ligjore që lejon ndërhyrje në banesë edhe pa vendim gjyqësor, ndërkohë që jo vetëm asnjë nga palët në gjykimin kushtetues nuk i ka bazuar qëndrimet mbi një hipotezë të tillë, por as ajo vetë (shumica) në përfundim nuk e ka bazuar qëndrimin e saj në një analizë të tillë të ndërhyrjes. Nga ana tjetër, edhe pse Gjykata në vlerësimin e ankimeve kushtetuese individuale niset edhe nga vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm, një mungesë arsyetimi nga këto të fundit nuk e shmang vetë Gjykatën nga përgjegjësia dhe kompetenca për të verifikuar nëse veprimet e autoriteteve publike janë kryer në përputhje me ligjin dhe nëse ato kanë sjellë kufizim antikushtetues të të drejtave themelore të individit.

13. Thelbi i kësaj çështjeje, për rrjedhojë edhe argumentet e palëve, ka qenë nëse është kryer *de facto* kontroll ose jo në ambientet e kërkuases dhe jo nëse kontrolli i pranuar i kryer ka pasur si justifikim urgjencën për të vepruar të autoriteteve publike. Edhe vetë subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, pavarësisht se i kaloi barra e provës në këtë gjykim, për sa kohë nuk ka pretenduar se OPGJ-të ishin ndodhur në kushtet e kontrollit me iniciativë, për shkak të urgjencës së rastit, përkundrazi e ka kundërshtuar këtë pretendim të kërkuases, ai nuk ka sjellë prova se veprimet e OPGJ-ve janë bazuar në dispozitat procedurale që lejojnë përjashtimisht kontrollin pa vendim gjykate. Si gjatë procesit gjyqësor, ashtu edhe në atë kushtetues, ky subjekt ka pretenduar se nuk ka pasur kontroll, por vetëm ekzekutim të një vendimi sekuestrimi, miratimi i të cilit është në kompetencë të prokurorit, procedurë në të cilën, sipas këtij subjekti, përfaqësuesja e kërkuases ka qenë e pranishme dhe ka pranuar veprimet, duke bashkëpunuar me organin procedues. Në këto kushte, në vlerësimin tonë, ishte e panevojshme që Gjykata të ndalej në një vlerësim të tillë.

14. Për sa më sipër, ne jemi të qëndrimit se çdo veprim i kryer pas hartimit dhe miratimit të vendimit të sekuestrimit të prokurorëve të posaçëm përbën ndërhyrje në zyrën e kërkuases pa vendim gjyqësor, pra pa ligj në kuptim të përmbajtjes së neneve 17 dhe 37 të Kushtetutës, çka bie ndesh me garancitë e ofruara nga këto norma kushtetuese.

15. Në këto kushte ne jemi të qëndrimit se mosrespektimi i këtij kriteri e bënte të panevojshëm verifikimin e kriterëve të tjera të ndërhyrjes në kuptim të nenit 17 të Kushtetutës dhe kërkesa duhej të ishte pranuar vetëm për këtë shkak.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Genti Ibrahim, Sonila Bejtja